Należność pocztowa uiszczona ryczałtem

Rok IX. Nr. 6 (90).

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO LUBELSKIEGO

LUBLIN 1 Lutego 1937 r.

TREŚĆ:

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I OKÓLNIKI:

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Część urzędowa.

125.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 16 grudnia 1936 r. (Nr II P-9377/36)

o nadawaniu prywatnym szkołom powszechnym uprawnień publicznych szkół powszechnych.[1]

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. nr 33, poz. 343) zarządzam, co następuje:

§ 1. Uprawnienia publicznych szkół powszechnych mogą być nadane:

a) prywatnym szkołom powszechnym zorganizowanym na wzór publicznych szkół powszechnych,

b) prywatnym szkołom powszechnym niezorganizowanym na wzór publicznych szkół powszechnych, a uznanym przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za eksperymentalne.

§ 2. Nadanie uprawnień prywatnej szkole powszechnej może nastąpić, jeżeli:

a) osiąga wyniki nauczania, uznane przez władze szkolne za dorównujące wynikom, osiąganym w publicznych szkołach powszechnych odpowiedniego stopnia,

b) osiąga w pracy wychowawczej poziom, uznany przez władze szkolne za dorównujący poziomowi, osiąganemu w publicznych szkołach powszechnych w szczególności w zakresie wychowania młodzieży odpowiadającego potrzebom Państwa,

c) posiada kierownika oraz większość takich nauczycieli, którzy zarówno liczbą godzin, jak i pracą związani są przede wszystkim z tą szkołą,

d) posiada odpowiednie dla swej liczebności i organizacji pomieszczenie, urządzenie oraz należyte zaopatrzenie w środki i pomoce naukowe,

e) odpowiada potrzebom państwowym na danym terenie.

§ 3. Uprawnienia publicznych szkół powszechnych nadaje prywatnej szkole powszechnej:

a) gdy chodzi o szkoły, wymienione w § 1 pkt a — Kurator Okręgu Szkolnego na wniosek właściwego inspektora szkolnego,

b) gdy chodzi o szkoły wymienione w § 1 pkt b — Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek Kuratora właściwego Okręgu Szkolnego.

§ 4. Nadanie uprawnień powoduje uznanie, iż wydawane przez daną szkołę powszechną własnym uczniom świadectwa z poszczególnych klas jak również świadectwa ukończenia szkoły są równoznaczne z odpowiednimi świadectwami publicznych szkół powszechnych tego samego stopnia, przy czym uczniowie otrzymują świadectwa ukończenia na tych samych warunkach jak w publicznych szkołach powszechnych.

§ 5. Nadanie uprawnień ważne jest do odwołania.

Nadane uprawnienia mogą być odwołane przez władzę, która je nadała, gdy stwierdzi, że szkoła przestała spełniać którykolwiek z warunków przewidzianych w § 2 niniejszego rozporządzenia lub narusza inne obowiązujące ją przepisy.

§ 6. Prywatna szkoła powszechna z uprawnieniami publicznych szkół powszechnych winna na świadectwach szkolnych umieszczać klauzulę: „Zarządzeniem z dnia . . . . . . nr . . Minister W. R. i O. P. (albo też: Kurator Okręgu Szkol-

[1] przedruk.

nego . . . .) nadał prywatnej szkole powszechnej . . . . . (nazwa) uprawnienia publicznych szkół powszechnych . . . . . (stopień szkoły) stopnia".

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1937 r.

Równocześnie tracą moc wszelkie przepisy, wydane w sprawach unormowanych niniejszym rozporządzeniem.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) **W. Świętosławski.**

126.

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 28 listopada 1936 r. (Nr II P-7336/36)

o organizacji Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich.[1])

§ 1. W zarządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 1 lipca 1928 r. o organizacji Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich, zawierającym Statut Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr. 9, poz. 153) wprowadza się następujące zmiany:

1) § 6 otrzymuje brzmienie następujące:

„§ 6. Wyższy Kurs Nauczycielski może obejmować następujące grupy naukowe przedmiotów:

I — humanistyczną,
II — geograficzno - przyrodniczą,
III — matematyczno - przyrodniczą,
IV — zajęć praktycznych i rysunku lub robót kobiecych i gospodarstwa domowego,
V — śpiewu i wychowania fizycznego,

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może w razie potrzeby zarządzić inny podział przedmiotów na grupy naukowe",

2) § 14 otrzymuje brzmienie następujące:

„§ 14. Po złożeniu z pomyślnym wynikiem egzaminu końcowego słuchacze otrzymują świadectwa z ukończenia Wyższego Kursu Nauczycielskiego. Świadectwo to daje przy równych warunkach pierwszeństwo w ubieganiu się o wszelkie stanowiska w szkolnictwie powszechnym oraz dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych prawo do odpowiedniego uposażenia, określonego w ustawie uposażeniowej pod warunkami tam wymienionymi".

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) **W. Świętosławski.**

[1]) przedruk.

127.

POSTANOWIENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 28 listopada 1936 roku (Nr II P-7336/36)

w sprawie Regulaminu Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich.[1])

Na podstawie § 17 zarządzenia z dnia 1 lipca 1928 r. Nr I-5341/28 o organizacji Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 9, poz. 153) zarządzam, co następuje:

§ 1. W Regulaminie Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich, ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa W. R. i O. P. z r. 1928 Nr 9, poz. 154 wprowadza się następujące zmiany:

1. W § 6 punkty III i IV otrzymują brzmienie:

„III — Matematyczno - przyrodnicza.

IV — Zajęć praktycznych i rysunku względnie gospodarstwa domowego, obejmująca: rysunek, zajęcia praktyczne, roboty kobiece i gospodarstwo domowe w następujących połączeniach:

a) rysunek i zajęcia praktyczne,
b) roboty kobiece i gospodarstwo domowe.

O ile na grupę IV lit. a) — rysunek i zajęcia praktyczne — zostanie przyjęta dostateczna liczba nauczycielek, przewiduje się możność za każdorazową zgodą Ministerstwa wprowadzenia dla nauczycielek nauki robót kobiecych zamiast trudniejszych działów robót drzewnych i metalowych".

2. W § 9 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie następujące:

„Egzamin wstępny rozpoczyna się najwcześniej 20 czerwca".

3. § 11 otrzymuje brzmienie następujące:

„§ 11. Zajęcia na Wyższych Kursach Nauczycielskich rozpoczynają się najpóźniej 5 września, kończą się zaś najwcześniej 15 czerwca. Ferie świąteczne w ciągu roku szkolnego może Kuratorium przedłużyć ogółem o 5 (pięć) dni w stosunku do czasu trwania ferii w szkołach średnich ogólnokształcących. Dokładne terminy zajęć na Wyższych Kursach Nauczycielskich wyznacza Kuratorium".

4. § 15 otrzymuje brzmienie następujące:

„§ 15. Egzaminy końcowe słuchaczy odbywają się w czerwcu każdego roku, nie wcześniej niż po 15 czerwca. Dokładne terminy oznacza Kuratorium i zawiadamia o nich Ministerstwo co najmniej na miesiąc naprzód".

5. W § 19 ustęp trzeci otrzymuje następujące brzmienie:

„Zamiast tematów egzaminu piśmiennego z jednego z przedmiotów programowych działu B grupy geograficzno-przyrodniczej, rysunku i zajęć praktycznych, robót kobiecych i gospodarstwa domowego, z nauki o przyrodzie w grupie matematyczno-przyrodniczej dyrektor (kierownik) może przesłać Kuratorium wnioski w sprawie

[1]) przedruk.

tematów egzaminu praktycznego, który zastąpi w tym przedmiocie egzamin piśmienny".

6. W § 20 ustęp drugi otrzymuje brzmienie następujące:

„Czas trwania egzaminu piśmiennego dla przedmiotów grupy humanistycznej i czas trwania egzaminu praktycznego z wyjątkiem egzaminu z zajęć praktycznych i robót kobiecych wynosi 5 godzin, dla przedmiotów innych grup i wypracowania z działu A 3 godziny. Pauz urządzać nie wolno. Egzamin praktyczny z zajęć praktycznych i robót kobiecych może trwać do 8 godzin z przerwą po pierwszych 4 godzinach".

7. W § 22 ustęp końcowy, otrzymuje brzmienie następujące:

„O ile z geografii, przyrody, rysunku, zajęć praktycznych, robót kobiecych lub gospodarstwa domowego odbył się egzamin piśmienny, należy przy egzaminie ustnym sprawdzić, czy słuchacz poza teorią opanował także laboratoryjną, względnie praktyczną stronę odnośnego przedmiotu".

8. W § 27 ustęp drugi otrzymuje brzmienie następujące:

„Na świadectwie uwidocznia się stopnie z przedmiotów, wymienionych w programie Wyższego Kursu Nauczycielskiego. W grupie humanistycznej wyszczególnia się przy tym oddzielnie stopień z języka i oddzielnie z literatury, w grupie geograficzno-przyrodniczej i matematyczno-przyrodniczej oddzielnie z przyrody martwej i oddzielnie z biologii. Ponadto w dziale B wpisuje się poszczególne stopnie z metodyki przedmiotów odnośnej grupy".

9. W § 29 wprowadza się po ustępie trzecim następujący nowy ustęp:

„Zatrudnieni za zgodą władz szkolnych nauczyciele prywatnych Wyższych Kursów Nauczycielskich, organizowanych w porozumieniu z władzami szkolnymi dla nauczycieli nie urlopowanych, mogą wchodzić w charakterze egzaminatorów w skład Państwowej Komisji Egzaminacyjnej powołanej do przeprowadzenia egzaminu z uczestnikami tych kursów".

10. Na końcu § 29 dodaje się nowy ustęp w brzmieniu:

„Uczestnicy prywatnych Wyższych Kursów Nauczycielskich, organizowanych w porozumieniu z władzami szkolnymi dla nauczycieli nie urlopowanych mogą — niezależnie od swego miejsca służbowego — zdawać egzamin przed Państwową Komisją Egzaminacyjną właściwą dla danego prywatnego Wyższego Kursu Nauczycielskiego".

11. W § 30 dodaje się ustęp drugi w brzmieniu następującym:

„Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może z ważnych względów wyznaczyć egzamin dla eksternów w innym terminie".

12. W § 35 ustęp drugi otrzymuje brzmienie następujące:

„O ile z geografii, przyrody, zajęć praktycznych, robót kobiecych, rysunku lub gospodarstwa domowego odbył się egzamin piśmienny, należy przy egzaminie ustnym sprawdzić, czy kandydat poza teorią opanował także i laboratoryjną, względnie praktyczną stronę odnośnego przedmiotu".

13. § 42 otrzymuje brzmienie następujące:

„§ 42. Przy egzaminach dla eksternów z programu Wyższych Kursów Nauczycielskich dopuszczalne są—poza wymienionymi w § 6 Regulaminu — następujące połączenia wszystkich przedmiotów działu B:

Religia — z językiem polskim lub historią.

Język polski — z religią lub każdym z przedmiotów grupy IV albo V.

Język inny niż polski — z zajęciami praktycznymi.

Historia — z religią lub z geografią lub z zajęciami praktycznymi.

Przyrodoznawstwo — z każdym z przedmiotów grupy IV albo V.

Geografia — z historią lub z matematyką lub z zajęciami praktycznymi.

Matematyka—z geografią lub z każdym z przedmiotów grupy IV albo V.

Rysunek — z językiem polskim lub z przyrodoznawstwem lub z matematyką.

Zajęcia praktyczne — z każdym z przedmiotów z wyjątkiem religii.

Roboty kobiece—z językiem polskim lub z matematyką lub z przyrodoznawstwem lub z zajęciami praktycznymi.

Śpiew—z językiem polskim lub z matematyką lub z przyrodoznawstwem lub z zajęciami praktycznymi.

Wychowanie fizyczne — z językiem polskim lub z matematyką lub z przyrodoznawstwem lub z zajęciami praktycznymi".

14. W § 46 ustęp końcowy otrzymuje brzmienie następujące:

„Nadto z geografii, przyrody, rysunku, zajęć praktycznych, robót kobiecych i gospodarstwa domowego odbywa się jeszcze egzamin praktyczny".

§ 2. Postanowienie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie traci moc obowiązującą postanowienie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 1 lipca 1933 r. Nr II P-6029/33 w sprawie Regulaminu Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr 10, poz. 146).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) **W. Świętosławski.**

128.

ZARZĄDZENIE
Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 26 listopada 1936 r. (nr. II. Pr-8838/36)

w sprawie zmiany programu nauki w gimnazjach państwowych z polskim językiem nauczania.

W Tymczasowym Programie nauki w gimnazjach państwowych z polskim językiem nauczania, ogłoszonym rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 12 lipca 1934 r. nr. I. Pr-2858/34 jako oddzielne wydawnictwo Ministerstwa W. R. i O. P., wprowadzam zmianę następującą:

Należy skreślić w spisie lektury obowiązującej w klasie czwartej w zakresie języka polskiego (str 134) wyrazy „Sienkiewicza Janko muzykant, Bartek zwycięzca", wstawić natomiast „Sienkiewicza Potop".

Zarządzenie powyższe wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister
(—) **W. Świętosławski.**

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LUBELSKIEGO
W LUBLINIE.

—

Dnia 7 grudnia 1936 r. (nr II-23992/36).

Podaję do wiadomości i zastosowania się.

p. o. Naczelnika Wydziału
(—) **J. Odroń.**

129.

MINISTER
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO.

Odpis.

—

Warszawa.

OKÓLNIK Nr 102

z dnia 8 października 1936 r. (II S-6573/36)

w sprawie uzupełnienia okólnika nr 38 z dnia 11 maja 1936 r. (II S-2090/36).

Okólnikowi nr 38 z dnia 11 maja 1936 r. (II S-2090/36) w sprawie egzaminów na nauczycieli szkół średnich według rozporządzenia z dnia 29 stycznia 1923 r. (Dz. Urz. Min. W. R i O. P. nr 9, poz. 68) nadaje Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego następujące brzmienie:

Końcowy termin działania Komisyj Egzaminacyjnych dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, określony w okólniku nr 88 z dnia 3 czerwca 1933 r. nr IIS-4506/33 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr. 7, poz. 130) na dzień 15 czerwca 1934 r., ustala się na koniec czerwca 1940 r. — z tym, że egzaminy, przewidziane w rozporządzeniu z dnia 29 stycznia 1923 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr 9, poz. 68), mogą być przeprowadzane jedynie w stosunku do kandydatów, którzy dopuszczeni do egzaminów, nie zdążyli ich złożyć przed dniem 15 czerwca 1934 r., lub którzy pragną zdawać te egzaminy jako uzupełniające lub rozszerzające, posiadając już kwalifikacje do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminariach nauczycielskich—bądź na podstawie egzaminów, ustanowionych w myśl art. 1 ustawy z dnia 26 września 1922 r., dotyczącej kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólno-kształcących i seminariach nauczycielskich państwowych i prywatnych wraz ze zmianami, wprowadzonymi ustawą z dnia 16 lipca 1924 r. (Dz. U R. P. nr 92, poz. 864), — bądź też na podstawie postanowień przejściowych, zawartych w art. 5—13 przytoczonej ustawy.

Minister
(—) **W. Świętosławski.**

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LUBELSKIEGO
W LUBLINIE.

—

Dnia 31 grudnia 1936 r. (nr II-20307/36).

Podaję do wiadomości i powiadomienia nauczycieli.

Za Naczelnika Wydziału
(—) **Dr F. Araszkiewicz**
Wizytator Szkół.

130.

MINISTER
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO

—

Warszawa.

OKÓLNIK nr 129

z dnia 28 grudnia 1936 r. (II W-8187/36)

w sprawie zabaw tanecznych młodzieży szkolnej.

I. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uważa zasadniczo szkolne zabawy taneczne za godziwą rozrywkę dla młodzieży i za jeden ze środków wychowawczych,

oddziaływujących korzystnie pod warunkiem, że muszą być one bardzo starannie przygotowane i nie odbywają się zbyt często.

II. Dążąc do uregulowania sprawy szkolnych zabaw tanecznych i do usunięcia niewłaściwości zdarzających się ustawicznie w tej dziedzinie życia młodzieży szkolnej zarządzam, co następuje:

1. Młodzież szkolna może, zaczynając od IV-tej klasy gimnazjum, brać udział w zabawach tanecznych organizowanych w szkołach. Udział młodzieży szkolnej w zabawach tanecznych organizowanych dla dorosłych w lokalach publicznych jest bezwarunkowo wzbroniony.

2. Opiekę nad szkolnymi zabawami tanecznymi spełniają: dyrektor lub przełożona szkoły, grono nauczycielskie i przedstawiciele Koła Rodzicielskiego. Odpowiedzialność za należytą organizację szkolnej zabawy tanecznej, którą należy zasadniczo powierzyć samej młodzieży, spoczywa na dyrektorze (przełożonej) szkoły oraz na nauczycielach wyznaczonych jako opiekunach zabawy.

3. Przy organizowaniu szkolnych zabaw tanecznych należy przestrzegać następujących zasad:

a) Organizowanie zabawy tanecznej nie może pociągać za sobą jakiegokolwiek odrywania młodzieży od normalnych zajęć szkolnych.

b) Zabawy mogą się odbywać tylko w przeddzień dni wolnych od zajęć szkolnych.

c) Najwłaściwszą porą szkolnych zabaw tanecznych jest okres karnawałowy. Organizowanie ich w dwóch pierwszych i dwóch ostatnich miesiącach roku szkolnego nie jest wskazane.

d) Szkolne zabawy taneczne powinny być dostępne dla całej starszej młodzieży szkolnej bez względu na stopień zamożności i z tego powodu nie mogą być imprezami dochodowymi.

e) W szkolnych zabawach tanecznych bierże udział tylko młodzież szkolna. W drodze wyjątku mogą być zaproszeni z wiedzą Dyrekcji byli wychowankowie szkoły urządzającej zabawę taneczną. Udział rodziców w charakterze opiekunów młodzieży jest bardzo pożądany.

f) Liczba uczestników zabawy tanecznej winna być ograniczona do warunków lokalowych. Należy bezwarunkowo unikać zabaw tłumnych, gdyż utrudniają one opiekę wychowawczą.

g) Młodzież szkolna może brać udział w ciągu jednego roku szkolnego najwyżej w dwóch zabawach tanecznych (t. zn. raz w szkole swojej, raz na zaproszenie innej szkoły).

h) Miejscem szkolnych zabaw tanecznych może być tylko lokal szkolny; wynajmowanie lokali na zabawy poza szkołą jest niedozwolone.

i) Obowiązkowym strojem na szkolnych zabawach tanecznych może być jedynie mundurek szkolny, odstępstwa od tej zasady są dozwolone tylko na zabawach harcerskich, Przysposobienia Wojskowego i Straży Przedniej.

j) Celem podtrzymania tradycji tańców narodowych należy je przewidzieć w programie zabawy tanecznej.

k) Przyzwoite zachowanie się, obyczajność w ubraniu, rodzajach tańca i sposobie tańczenia obowiązuje wszystkich obecnych na zabawie.

l) Jeżeli jest organizowany bufet, winien być oparty na jak najprzystępniejszych cenach, aby także niezamożna młodzież mogła z niego korzystać.

m) Używanie alkoholu tak przez młodzież jak i dorosłych jest wykluczone. Palenie tytoniu może być dozwolone tylko starszym (rodzicom, opiekunom) wyłącznie w przeznaczonych na to palarniach.

n) Zabawa taneczna winna się kończyć nie później niż o godzinie 22.

o) Młodzież żeńska powinna mieć zapewnioną podczas powrotu do domu należytą opiekę ludzi poważnych: rodziców, opiekunów, członków Koła Rodzicielskiego.

4. Szkoły mogą organizować lekcje tańca, pod opieką nauczycieli oraz członków Koła Rodzicielskiego. Uczęszczanie do prywatnych szkół tańca jest młodzieży szkolnej wzbronione.

5. W średnich szkołach zawodowych wygasającego ustroju, opartych na podbudowie sześciu klas szkoły ogólnokształcącej, w których dotąd zabawy odbywały się w sposób znacznie odbiegający od zasad wyżej podanych, można zezwolić na urządzanie zabaw według dotychczasowych zwyczajów; należy jednak stopniowo wprowadzać w życie zasady obowiązujące wszystkie szkoły, w każdym razie z chwilą otwarcia pierwszej klasy nowego ustroju postanowienia niniejszego zarządzenia muszą być obowiązujące.

6. Niniejsze zarządzenie nie dotyczy zabaw młodzieży szkolnej nie posiadających charakteru zabaw tanecznych, a organizowanych w ramach przedsięwzięć klasowych, międzyklasowych, zrzeszeniowych i ogólno-szkolnych (jak np. św. Mikołaj, opłatek itp.). Zabawy takie powinny się odbywać w godzinach popołudniowych, nie przekraczając godziny 21-ej.

III. Zarządzenie niniejsze znosi wydane dotychczas zarządzenia w sprawie tanecznych zabaw młodzieży szkolnej.

Dyrekcje (Kierownictwa) szkół poinformują opieki rodzicielskie o treści powyższego zarządzenia i zwrócą im uwagę na konieczność współdziałania w jego wykonaniu.

M i n i s t e r

(—) W. Świętosławski.

131.

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO

—

Warszawa, dnia 13 listopada 1936 r.
Nr II P-7927/36.

Egzamin praktyczny nauczyciela szkoły powszechnej.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, że czas pracy w szkole powszechnej spędzony w charakterze nauczyciela religii, płatnego z funduszu na godziny nadliczbowe, a zatrudnionego w wymiarze co najmniej 14 godzin tygodniowo, zalicza się do pracy, uprawniającej nauczyciela publicznej szkoły powszechnej, mającego przepisane w art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 258) kwalifikacje do przystąpienia do praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych.

Dyrektor Departamentu
(—) **Dr M. Pollak.**

132.

PISMO OKÓLNE

z dnia 17 grudnia 1936 r. (Nr O-25030/36)

w sprawie zwiedzania Muzeum Józefa Piłsudskiego w Belwederze przez młodzież szkolną.

Ponieważ Muzeum Józefa Piłsudskiego w Belwederze ze względu na szczupłość pomieszczenia zwiedzić może dziennie najwyżej 1200 osób, masowe zaś wycieczki młodzieży szkolnej przybywające z całej Polski, przekraczają znacznie tę liczbę, podaję na podstawie zarządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 7 grudnia 1936 r. nr II-W-8883/36 następujące wytyczne w tej sprawie:

1. Kierownictwo każdej wycieczki szkolnej powinno przynajmniej na 3—5 dni wcześniej uzgodnić z Dyrekcją Muzeum dzień i godzinę zwiedzania Belwederu. Bez uprzedniego porozumienia nie wolno kierować wycieczek szkolnych do Belwederu.

2. Na określoną godzinę mogą być projektowane wycieczki w składzie nie więcej jak 100 osób.

3. Zwiedzanie Belwederu we czwartki, kiedy wstęp do Muzeum jest bezpłatny, umożliwić należy przede wszystkim młodzieży niezamożnej.

4. Zwiedzanie Muzeum przez młodzież szkolną z Warszawy organizowane będzie głównie w porze zimowej pozostawiając miesiące wiosenne i jesienne dla wycieczek z prowincji.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) **St. Lewicki.**

133.

MINISTER
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO

— Odpis.

Warszawa, dnia 14 grudnia 1936 r.
Nr Prez-272/36.

Popieranie Towarzystwa Pomocy Polonii Zagranicznej.

Towarzystwo Pomocy Polonii Zagranicznej, organizujące w dniu 24 stycznia 1937 r. „Dzień Polaka z Zagranicy" i współdziałające z Funduszem Szkolnictwa Polskiego Zagranicą w przeprowadzaniu w czasie od 15 stycznia do 15 lutego 1937 r. zbiórki na szkolnictwo polskie za granicą projektuje:

1. przeprowadzenie w tym czasie zbiórki wśród urzędników,

2. urządzanie odczytów w urzędach podległych mi w przeddzień uroczystości „Dnia Polaka z Zagranicy",

3. rozmieszczenie plakatów i odezw w lokalach podległych mi urzędów i szkół.

Doceniając znaczenie podjętej akcji, wyrażam zgodę na powyższe zamierzenia Towarzystwa, przy czym organizatorom „Dnia Polaka z Zagranicy" oraz zbiórki na Fundusz Szkolnictwa Polskiego za granicą należy udzielić poparcia i opieki.

Sprawę zbiórki na ten cel w szkołach reguluje zarządzenie moje z 14 listopada 1936 r. nr Prez-125/36.

Minister
(—) **W. Świętosławski.**

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LUBELSKIEGO
W LUBLINIE

—

Dnia 22 grudnia 1936 roku.
Nr O-25431/36.

Sprawa: j. w.

do wiadomości i wykonania.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) **St. Lewicki.**

134.

PISMO OKÓLNE

z dnia 12 stycznia 1937 r. (nr O-717/37.)

w sprawie książki „Lubelska pieśń ludowa".

Nakładem Książnicy Atlas Lwów — Warszawa 1937 ukazała się książka pt. „Lubelska pieśń ludowa" Cz. I.

Na książkę powyższą złożyły się oryginalne, nigdzie dotychczas nie ogłaszane drukiem, jednogłosowe ludowe pieśni Lubelszczyzny.

Pieśni te winny stopniowo wchodzić do trwałego repertuaru pieśniarskiego młodzieży szkół powszechnych, średnich ogólnokształcących i zawodowych Okręgu Lubelskiego, wypełniając w ten sposób dotychczasową lukę, spowodowaną brakiem zbioru lubelskiej pieśni regionalnej i czyniąc jednocześnie zadość postulatom obowiązującego programu nauczania śpiewu w szkole ogólnokształcącej.

Utrzymane na ogół w ścisłej diatonice są pieśni te łatwe do wyuczenia. Przeznaczeniem zbioru jest dostarczenie regionalnego materiału pieśniarskiego również dla świetlic, związków, organizacyj itd.

Wydawnictwo „Lubelska pieśń ludowa" winno się znaleźć w każdej bibliotece szkolnej i w bibliotekach oświaty pozaszkolnej.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) St. Lewicki.

KOMUNIKATY.

135.

Orzeczenia Kuratora Okr. Szk. Lub. dotyczące szkół prywatnych.

Kurator Okręgu Szkolnego Lubelskiego orzeczeniem z dnia 9 grudnia 1936 r. Nr III-22616/36 zatwierdził zmiany statutu Prywatnej Szkoły Gospodarczo-Zawodowej Św. Kazimierza w Lublinie, przekształcające tę szkołę na „Prywatną Szkołę Krawiecko-Bieliźniarską im. Św. Kazimierza w Lublinie".

Jednocześnie Kurator O S. Lub. zezwolił na prowadzenie przy Szkole Krawiecko-Bieliźniarskiej Prywatnej Rocznej Szkoły Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnym I-stopnia.

Kurator Okręgu Szkolnego Lubelskiego orzeczeniem z dnia 5 grudnia 1936 r. nr I-23417/36 stwierdził, że Zarząd Naczelny Stowarzyszenia „Rodzina Policyjna" w Warszawie spełnił warunki ustawowe i że służy mu prawo otwarcia przedszkola w Adamowie gm. Suchowola pow. zamojskiego.

Kurator Okręgu Szkolnego Lubelskiego orzeczeniem z dnia 26 października 1936 r. Nr III-6923/36 stwierdził, że Zarząd Koła Polskiej Macierzy Szkolnej w Zamościu spełnił warunki ustawowe i że służy mu prawo otwarcia i prowadzenia w Zamościu Prywatnego Koedukacyjnego Gimnazjum Kupieckiego.

136.

Wypłata pensji za order „Virtuti Militari" za rok 1937.

Ministerstwo Skarbu zawiadamia, że pensja orderowa, przypadająca kawalerom orderu „Virtuti Militari" za rok 1937 ma być wypłacona jednorazowo w pełnej wysokości, w terminie od 2-go stycznia 1937 r. począwszy, na zasadach ustalonych zarządzeniem z dnia 4 marca 1929 r. L. D. III. 313/2 z tym, że pensja przypadająca kawalerom, zatrudnionym w instytucjach wojskowych, ma być wypłacona nie przez właściwe władze wojskowe, lecz przez kasy urzędów skarbowych na podstawie wykazów, którymi wyżej wymienieni kawalerowie będą objęci.

137.

Kursy harcerskie na Buczu w II półroczu w r. szk. 1936/37.

Nawiązując do pisma okólnego z dnia 3 grudnia 1936 r. nr O-24240/36 Kuratorium podaje do wiadomości wykaz kursów harcerskich żeńskich, odbywających się w instruktorskiej szkole na Buczu w drugim półroczu r. szk. 1936/37 Bucze Harcerskie, poczta i stacja kol. Skoczów, Śląsk Cieszyński, a mianowicie:

Kolonia dziewcząt starszych i zawodowo pracujących od 15 stycznia do 7 lutego 1937 r.
Kurs instruktorek służby samarytańskiej od 3 do 24 lutego 1937 r.
Kurs kierowniczek pracy wiejskiej od 8 lutego do 15 marca 1937 r.
Kurs drużynowych starszych dziewcząt od 22 lutego do 15 marca 1937 r.
Kurs podharcmistrzyń od 17 do 24 marca 1937 r.
Konferencja drużynowych wiejskich drużyn od dnia 1 marca do 25 marca 1937 r.
Metodyczny kurs drużynowych harcerek od 1 do 25 kwietnia 1937 r.
Kurs instruktorek gospodarstwa od 26 kwietnia do 9 maja 1937 r.
Kurs instruktorek administracji od 26 kwietnia do 9 maja 1937 r.
Kurs instruktorek terenoznawstwa od 1 maja do 17 maja 1937 r.
Konferencja komendantek obozów starszyzny od 15 do 17 maja 1937 r.
Kurs podharcmistrzyń od 8 do 15 maja 1937 r.

Metodyczny kurs drużynowych zuchów od 17 maja do 9 czerwca 1937 r.

Zgłoszenia należy kierować do właściwej komendy harcerek. Równocześnie ze zgłoszeniem należy wnieść podanie o udzielenie urlopu do przełożonej władzy szkolnej Szczegółowe wskazówki co do wyekwipowania oraz sposobu uzyskania zniżek kolejowych na przejazd według taryfy specjalnej (ok. 80% zniżki ceny biletu normalnego) otrzymują kandydatki w karcie przyjęcia.

Urlop otrzymać mogą te spośród kandydatek, które są zaznajomione z metodą i pracami harcerskimi, względnie posiadają wymagane harcerskie stopnie instruktorskie, wykazują wyraźną postawę obywatelską w życiu społecznym, umiejętność współżycia z młodzieżą, zalety organizacyjne, pod warunkiem, że w szkole, z której kandydatka otrzymuje urlop, da się bez trudności zorganizować zastępstwo za urlopowaną.

Nr O - 24240/26.

138

Wydawnictwo „Pamiątka po Marszałku Józefie Piłsudskim".

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że Główna Księgarnia Wojskowa w Warszawie wydała publikację pt. „Pamiątka po Marszałku Józefie Piłsudskim", która zawiera szereg zdjęć oraz kilkaset wypowiedzeń Marszałka.

Cena egzemplarza 15 zł, 20 zł, 50 zł. Należytość należy wpłacać tylko na konto P. K. O. Nr 20.900; przewidziane jest wpłacanie na raty.

Dochód z wydawnictwa przeznaczony jest na sierociniec opieki nad sierotami po poległych i dziećmi inwalidów.

Wydawnictwo to jest dozwolone dla bibliotek szkolnych i może być zakupywane w zakresie zainteresowań.

Kuratoria powiadomią o tym Dyrekcje i Kierownictwa szkół, do których będą się zgłaszać delegaci Głównej Księgarni Wojskowej dla odebrania zamówień.

Nr II W-9455/36.

139.

Wydawnictwo pt. „Budownictwo Wojskowe 1918 — 1935".

Departament Budownictwa Ministerstwa Spraw Wojskowych wydał zbiór przepisów i norm budownictwa wojskowego w formie dużego i ozdobnego wydawnictwa w dwóch tomach pt. „Budownictwo Wojskowe 1918 — 1935".

Dzieło to, zawierające cenny materiał informacyjny (1381 stronic oraz duża ilość rycin), może przynieść duże korzyści fachowe inżynierom, technikom i firmom pracującym w dziedzinie budownictwa. Poza tym streszcza ono całą pracę organizacyjno - techniczną służby budownictwa w wojsku oraz zawiera ciekawy materiał historyczny o obronnych budowlach słowiańskich.

Cena wydawnictwa wraz z przesyłką pocztową jest następująca:
w kompletach (w 2 tomach) oprawnych — 38 zł.
w kompletach (w 2 tomach) broszurowych — 32 zł.
w kompletach (w 2 tomach) kredowych oprawnych — 48 zł

Należność powyższa może być uiszczona jednorazowo lub w trzech równych ratach miesięcznych.

Jednocześnie załączam 2 egz. barwnych prospektów wraz z deklaracją dla reflektantów. Zamówienia proszę kierować do Szefostwa Budownictwa OK. II w Lublinie, ul. Kościuszki 4 równocześnie z przekazaniem pocztą całej należności lub pierwszej raty.

O. K. II-649 6689/III/36/Bud.

140.

Adresy szkół im. H. Sienkiewicza.

Przychylając się do prośby Komitetu Budowy Kopca - Pomnika Henryka Sienkiewicza w Okrzei, wyrażonej w piśmie z dnia 21 grudnia 1936 r. Kuratorium zaleca wszystkim szkołom, których patronem jest Henryk Sienkiewicz, aby przesłały swój adres do Komitetu Budowy Kopca - Pomnika w Okrzei, pow. Łukowskiego, poczta i stacja kolejowa Okrzeja.

Nr O 25709/36.

141.

„Oświata Pozaszkolna", miesięcznik poświęcony zagadnieniom praktycznym pracy społeczno - oświatowej.

Od trzech lat wychodzi w Poznaniu pismo „Oświata Pozaszkolna", miesięcznik o charakterze praktyczno-instrukcyjnym, poświęcony praktycznej działalności społeczno - oświatowej.

Miesięcznik ten, pomyślany w pierwotnej swojej koncepcji jako pismo regionalne, przeznaczone dla terenu Wielkopolski i Pomorza, będzie z dniem 1 stycznia 1937 r. zamieniony na organ ogólno-polski, służący praktycznym potrzebom pracy oświatowej na terenie wszystkich Okręgów Szkolnych.

Wychodząc z założenia, że pismo tego rodzaju, przynoszące praktyczną pomoc i poradę bezpośredniemu pracownikowi oświatowemu w jego codziennych poczynaniach oświatowych i dostarczające mu konkretnych materiałów do prowadzenia zajęć oświatowych jest jedną z najbardziej pilnych potrzeb szerokich rzesz pracowników i działaczy społeczno-oświatowych — Ministerstwo zaleca pozytywne ustosunkowanie się do tego pisma i udzielenie mu wszechstronnego poparcia — tak w formie współpracy redakcyjnej, jak i propagandy w terenie.

Ministerstwo prosi o powiadomienie o tym Inspektoratów Szkolnych, a w szczególności obwodowych instruktorów oświaty pozaszkolnej i zachęcenie ich do współpracy w piśmie.

Nr OP - 24089/36.

142.

Odczyty o Śląsku.

Na podstawie pisma Minist. W. R. i O. P. z dn. 21 grudnia 1936 r. Nr II. S. 8849/36 Kuratorium podaje do wiadomości, że Ministerstwo W. R. i O. P. zezwoliło p. Alojzemu Machowi na wygłaszanie w ciągu roku 1937 odczytów informacyjnych o wartościach i znaczeniu Śląska dla życia państwowego.

Dyrekcje szkół średnich i zawodowych zachęcą młodzież klas starszych do wysłuchania tych odczytów w godzinach poza obowiązkowymi zajęciami szkolnymi, podkreślając najzupełniej dobrowolny charakter uczestnictwa w nich młodzieży oraz ustalając minimalną opłatę za wstęp. Nr O-25764/36.

143.

Stan Szkolnych Kas Oszczędności, opartych o PKO w poszczególnych obwodach szkolnych Okręgu Szkolnego Lubelskiego.

L. p.	Obwody szkolne	na dz. 1.XII. 1936 r.	Przybyło za m-c grudzień	na dz. 1.I. 1937 r.
1.	Lublin	206	5	211
2.	Chełm Lub. . . .	197	4	201
3.	Zamość	170	2	172
4.	Puławy	160	1	161
5.	Siedlce	139	1	140
6.	Biała Podlaska .	120	4	124
7.	Tomaszów Lub. .	119	5	124
8.	Sokołów	74	3	77
	Razem	1.185	25	1.210

144.

Film pt. „Romeo i Julia".

Ministerstwo W. R. i O. P. poleca uwadze film pt. „Romeo i Julia", jako zasługujący na obejrzenie przez młodzież szkolną dwu ostatnich klas szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych.

Kuratorium zwraca uwagę dyrekcyj i nauczycieli zawodowych szkół przemysłowych i dokształcających na czasopismo „Baczność" Warszawa, ul. Żórawia 30, m. 8 oraz „Kalendarz Bezpieczeństwa i Higieny Pracy" Warszawa, Instytut Spraw Społecznych, ul. Wilcza 1, poświęconych popularyzacji zagadnień bezpieczeństwa i higieny w życiu codziennym i w pracy. Nr O-1924/37.

Część nieurzędowa.

Od Redakcji.

Pragnąc odciążyć nauczycielstwo od żmudnych niekiedy poszukiwań materiałów do opracowania i pogłębienia rozmaitych zagadnień, związanych z pracą w szkole, Redakcja Dz. Urz. K. O. S L. przystąpiła jeszcze w roku ubiegłym do pomieszczania na łamach swego pisma zagadnieniowo ułożonych źródeł do poszczególnych tematów tj. Bibliotekarstwa i czytelnictwa (R. VIII. N. 3), Harcerstwa (R. VIII. N. 5), Znajomości środowiska (R. VIII. N 9), Wycieczek Szkolnych (R. VIII. N. 9), Ogrodów Szkolnych (R. VIII. N. 9), Teatru Szkolnego (R. VIII. N. 10), Koedukacji i wieku dojrzewania (R. IX, N. 5).

W planach naszych na rok bieżący przewidujemy opracowanie i ogłoszenie bibliografii poszczególnych przedmiotów nauczania: rysunków i zajęć praktycznych, historii języków nowożytnych, przyrody, geografii oraz zagadnień przewidzianych do opracowania przez Konferencje Rejonowe i Rady Pedagogiczne a mianowicie: Ocen szkolnych, organizacji młodzieżowych na terenie szkoły, selekcji, wychowania estetycznego i towarzyskiego młodzieży.

Ponieważ chcemy ułatwić pracę nad najaktualniejszymi zagadnieniami z życia szkoły, przeto uprzejmie prosimy o nadsyłanie do Redakcji zarówno tematów do opracowania jak i uwag co do kolejności ogłaszania ich w „Dzienniku Urzędowym".

Z doświadczeń dydaktyczno-wychowawczych.

JÓZEF MAŻ.

Z ZAGADNIEŃ ORGANIZACYJNO-METODYCZNYCH WYCHOWANIA FIZYCZNEGO W SZKOLE.[1]

Pierwszą—w tzw. „Kąciku w. f."—pogadankę poświęcę ogólniejszym rozważaniom na temat warunków pracy w. f. w szkole powszechnej i trudności, związanych z jej organizacją.

Trudne warunki pracy w tej dziedzinie znamy doskonale wszyscy. Wynikają one z braku boisk i sal gimnastycznych, oraz sprzętu sportowo-

[1] Artykułem niniejszym Redakcja Dz. Urz. otwiera cykl artykułów, poświęconych omawianiu organizacyjno-metodycznych zagadnień w sprawach wychowania fizycznego dziatwy szkolnej Celem nadania „kącikowi w. f." jak najbardziej pożądanego kierunku, redakcja Dz. Urz. prosi zainteresowanych wychowaniem fizycznym dziatwy o nadsyłanie zapytań, związanych z tą dziedziną pracy szkolnej.

gimnastycznego w dostatecznej ilości, jak również z ograniczonej do minimum ilości godzin, przeznaczonych na ten cel.

Znaleźć właściwe, a tak pożądane dla dzieci wyjście z istotnie trudnej sytuacji, nie jest łatwo. Zdaje mi się jednak, że nie będzie to niemożliwe, jeśli, poszukując dróg wyjścia, spróbujemy odpowiedzieć sobie na pytanie: czy trudności natury organizacyjnej i metodycznej tkwią tylko i wyłącznie w złych i nieodpowiednich warunkach pracy, czy też należałoby ich może poszukać np. w niewłaściwej interpretacji programu w. f. w niewłaściwym podejściu do jego założeń i wyolbrzymianiu wymagań, stawianych samym sobie.

Program w. f. tak ujmuje cele i zadania wychowania fizycznego:

„Ćwiczenia cielesne, zgodnie z ogólnym charakterem wychowania, za cel stawiają sobie zdrowie, sprawność, dzielność i piękno wychowanka". W szczególności wymaga on od szkoły, by:

a) podtrzymywała i pomnażała zdrowie dziecka drogą przeciwstawiania się ujemnym wpływom życia szkolnego na jego organizm i by organizm ten wspomagała w jego naturalnych procesach rozwojowych,

b) podtrzymywała i wyrabiała prawidłową i estetyczną postawę, oraz rozwijała sprawność ruchową, tak potrzebną w codziennym życiu człowieka,

c) współdziałała w wyrabianiu dzielności duchowej przez kształcenie opanowania, przytomności umysłu, spostrzegawczości, zdolności szybkiej reakcji i decyzji, oraz przez wyrabianie i ćwiczenie wytrwałości, siły woli, zaradności, karności, umiejętności współżycia, współdziałania itp.,

d) rozbudzała i rozwijała wśród wychowanków zamiłowanie do systematycznego uprawiania ćwiczeń cielesnych, do obcowania z przyrodą, a dążeniom dziatwy do „wyżywania się" dała właściwe, pożyteczne pod każdym względem ujście.

Czy rozpatrując tak ujęte cele i zadania wychowania fizycznego nie dojdziemy do wniosku, że przy organizowaniu pracy w. f. w szkole byłoby właściwszym oprzeć się przede wszystkim na gruntownej znajomości fizycznych i duchowych potrzeb organizmu dziecięcego niż na porównywaniu wymagań programowych z możliwościami, jakie w zakresie wychowania fizycznego istnieją na terenie danej szkoły.

W pierwszym wypadku zdobywamy się zawsze na pewien wysiłek, dzięki któremu nawet i w najgorszych warunkach potrafimy pracę w. f. — może nie odpowiadającą w pełnej mierze wymaganiom programu — zorganizować, w wypadku drugim najczęściej załamujemy ręce bezsilnie wobec piętrzących się przed nami trudności; jeżeli więc weźmiemy pod uwagę gorsze warunki zdrowotno-higieniczne szkoły, w której dziecko spędza kilka godzin dziennie, tym większa ciąży na nas odpowiedzialność za jego zdrowie i wychowanie, a więc kwestia — dziecko czy program — stanie się dla nas zupełnie wyraźną. Wtedy w najgorszych warunkach pracy szkolnej potrafimy znaleźć środki, przy pomocy których — chociażby częściowo — spełnimy nasz obowiązek w odniesieniu do fizycznej strony wychowania powierzonej naszej opiece dziatwy.

Codzienne ćwiczenia dziesięciominutowe i śródlekcyjne, godzinne przechadzki, przeplatane ruchem, uzależnionym w swej formie od pory roku, pogody, temperatury i rzeźby terenu, wycieczki kilkugodzinne i całodzienne dla celów w. f., lub skorelowane z innymi zadaniami szkoły, wykorzystywanie możliwości terenowych dla celów sportowych (pływanie, kajakowanie, jazda na łyżwach, sankach, narciarstwo, śnieżki, zabawy, gry drużynowe, ćwiczenia i gry terenowe), praca w szkolnych kółkach sportowych, gromadach zuchowych i drużynach harcerskich — oto wcale bogaty repertuar, który wyczerpywany w całości lub częściowo, zawsze jednak z pożytkiem dla dzieci, dostarczy nam środków do pracy nad realizacją nakreślonych w programie celów. Pod jednym jednakże warunkiem, a mianowicie, że szczerze i serdecznie przejmiemy się niebezpieczeństwami, zagrażającymi dziatwie w szkole, pracującej w złych warunkach lokalowych, pozbawionej placyku do ćwiczeń i nie posiadającej sali gimnastycznej względnie innego lokalu, który mógłby ją zastąpić.

Jeśli na terenie szkoły znajdzie się chociażby jeden nauczyciel, który zaopiekuje się tym odcinkiem pracy wychowawczej szkoły, jeśli w tej bezsprzecznie trudnej pracy znajdzie oparcie w kierowniku i życzliwą pomoc wśród swoich kolegów, nie ulega najmniejszej wątpliwości, że pozyska sobie nie tylko szczerą i serdeczną wdzięczność dziatwy za zaspokajanie jej potrzeb ruchowych i za opiekę nad jej zdrowiem, ale dozna uczucia pełnego zadowolenia z wyników właściwie rozumianej i należycie — w granicach istniejących możliwości — zorganizowanej i prowadzonej pracy w. f.

W ślad za tak pojętym obowiązkiem szkoły w stosunku do dzieci pójdą niewątpliwie również i warunki pracy, które wcześniej czy później muszą ulec poprawie, bowiem zdrowotno-wychowawcze efekty dobrze zorganizowanej i dobrze prowadzonej pracy nad wychowaniem fizycznym dziatwy, chociażby — dzięki warunkom — pozbawione cech pracy systematycznej, przemówią same za siebie i wywalczą dla tej dziedziny należne miejsce w całokształcie środków wychowawczego oddziaływania szkoły.

SKRZYNKA PORAD ADMINISTRACYJNYCH.

p. W. R.

Chciałby Pan dowiedzieć się, jakie są koszty postępowania dyscyplinarnego i kto je ustala.

Sprawę ponoszenia kosztów postępowania dyscyplinarnego normuje rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z 20 stycznia 1933 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z 1933 r. nr 12, poz. 177), a w szczególności § 28 tegoż rozporządzenia, oraz art. 588 kodeksu postępowania karnego.

Na koszty postępowania dyscyplinarnego składają się: 1) wydatki na doręczenie wezwań i innych pism, 2) należności świadków i biegłych, 3) koszty podróży i diety obrońcy.

Świadkowie, zamieszkali poza siedzibą Komisji Dyscyplinarnej, względnie poza miejscem rozprawy dyscyplinarnej, otrzymują zwrot kosztów przejazdu i strawne, jeżeli odległość ich miejsca zamieszkania lub pobytu od miejsca rozprawy dyscyplinarnej wynosi najmniej 25 kilometrów. Świadkowie żyjący z zarobku dziennego otrzymują nadto wynagrodzenie za utracony wskutek stawiennictwa zarobek. Zwrot kosztów przejazdu nie może przekraczać ceny biletu kolejowego III klasy za daną odległość w obie strony w pociągu osobowym bez względu na rodzaj środka lokomocji. Jeżeli kilku świadków korzystało z jednego pojazdu na wspólny koszt, przyznaje się każdemu świadkowi część kosztów na niego przypadających.

O ile postępowanie dyscyplinarne toczy się poza siedzibą służbową obrońcy, przysługuje obrońcy prawo do zwrotu kosztów podróży i diet na tych samych zasadach, co przy podróżach służbowych.

W razie uwolnienia obwinionego koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi Skarb Państwa, a w wypadku prawomocnego nałożenia kary dyscyplinarnej skazany.

Decyzję o obowiązku zwrotu kosztów postępowania dyscyplinarnego i ich wysokości wydaje po uprawomocnieniu się orzeczenia skazującego ta władza, przy której istnieje komisja dyscyplinarna I instancji.

Przeciwko decyzjom tej władzy przysługuje skazanemu prawo wniesienia zażalenia do Ministra W. R. i O. P.

W wypadkach wyjątkowych władza, przy której istnieje komisja dyscyplinarna, może skazanego uwolnić w części lub w całości od zwrotu kosztów postępowania dyscyplinarnego, jeżeli uzna, że uiszczenie ich byłoby dla niego zbyt uciążliwe, lub może rozłożyć spłatę tych kosztów na raty.

Koszty postępowania dyscyplinarnego podlegają ściągnięciu w trybie administracyjnym.

W razie uwolnienia od winy i kary obwiniony otrzymuje zwrot kosztów podróży na rozprawę dyscyplinarną.

F. Ś.

SPRAWOZDANIA Z KONFERENCJI OGNISK METODYCZNYCH.

Z OGNISKA METODYCZNEGO HISTORII.

Dnia 21 listopada b. r. odbyła się w Lublinie jednodniowa konferencja rejonowa nauczycieli historii poświęcona zagadnieniu „ilustracji", jako pomocy w nauczaniu historii". Na treść tego zagadnienia złożyły się dwie lekcje przykładowe oraz referat i dyskusja. Lekcje przeprowadzili w klasie pierwszej dyr. T. Moniewski, w klasie drugiej p. M. Krillowa, która też wygłosiła referat.

W wygłoszonym referacie wskazala referentka na potrzebę posługiwania się ilustracją w nauczaniu historii i na wartości jakie stąd płyną. Ilustracja bowiem 1) kształci zmysł obserwacji, 2) działa na wyobraźnię, 3) pomaga na utrwalanie materiału nauczania, 4) rozwija uczucia estetyczne i samodzielność myślenia 5) wnosi nową treść 6) jest dopołnieniem treści. Następnie omówiono rodzaje ilustracji, możliwości ich gromadzenia przez nauczyciela i uczniów; zwrócono szczególniejszą uwagę na ilustracje, znajdujące się w podręcznikach i sposoby ich wyzyskania. Dyskusja jaka się wywiązała nad lekcjami i referatem toczyła się około zagadnień: a) nauczyciel wobec ilustracji pod kątem widzenia podejścia do niej ucznia, b) uczeń wobec ilustracji c) wyzyskanie ilustracji w podręczniku d) gromadzenie materiału ilustracyjnego, e) współdziałanie nauczyciela historii z nauczycielami innych przedmiotów, w szczególności języka polskiego, w zakresie stosowania ilustracji, jako pomocy nauczania.

W wyniku bardzo żywej i długiej dyskusji zebrani stwierdzili że, 1) w posługiwaniu się ilustracją na lekcji należy być ostrożnym 2) należy zawsze zdawać sobie jasno sprawę z celu jaki się chce osiągnąć przy pomocy ilustracji oraz metody jaką się ma do tego celu dojść 3) trzeba mieć na uwadze wiek rozwojowy dziecka 4) w stosowaniu ilustracji powinno istnieć ścisłe współdziałanie z nauczycielami pokrewnych przedmiotów.

W programie konferencji przewidziane były także dwa inne referaty. Jeden z nich wygłoszony przez p. J. Dobrzańskiego poruszył „nauczanie geografii gospodarczej w IV klasie gimn. z punktu widzenia nauczyciela historii". Referent w oparciu o program i podręcznik omówił na wstępie łączność materiału nauczania tego przedmiotu w klasie pierwszej i czwartej. Następnie podkreśliwszy styczne materiału historycznego klas II i III oraz II półrocza klasy czwartej z materiałem geografii gospodarczej, podał szczegółowo przykłady wiązania i budowania zagadnień geograficznych na wybranym materiale historii gospodarczej i społecznej. Wskazał także na potrzebę pogłębienia i rozszerzenia tych zagadnień z geografii gospodarczej, które będą służyć za podstawę do rozwinięcia niektórych zagadnień w II półroczu klasy czwartej. Po omówieniu konieczności współdziałania w obu półroczach nauczycieli geografii i historii, tak co do materiału nauczania, jak i metod pracy (wycieczki, lektura czasopism, statystyka) podał pytania odnoszące się do formy i wyników współpracy, na które zebrani podjęli się odpowiedzieć do końca stycznia 1937 r.

Na zakończenie konferencji Prof. Dr. I. Czuma wygłosił głęboko ujęty i ciekawy referat naukowy p. t. „W czym Konstytucja Kwietniowa szuka ciągłości historycznej Polski".

Z KONFERENCJI REJONOWEJ NAUCZYCIELI JĘZYKA FRANCUSKIEGO.

Dnia 12.XI.1936 r. odbyła się w Chełmie konferencja rejonowa, program której obejmował:

1) Ćwiczenia w mówieniu, jako zagadnienie główne,

2) Lektura uzupełniająca w klasie III-ej.

3) Krótkie sprawozdanie z okresu bezpodręcznikowego w 3-cim roku realizacji nowych programów.

Lekcje przykładowe P. J. Popławskiej w kl. I-ej i P. Z. Śliwowskiej w kl. 3-ej oraz referat P. Budaszówny „Ćwiczenia w mówieniu dały temat do dyskusji.

Tezy referatu.

1) potrzeba ćwiczeń w mówieniu,

2) formy ćwiczeń na różnych stopniach, (najniższym, średnim i wyższ.)

3) formy ćwiczeń na różnych stopniach z odmiennym tematem i inną długością,

4) inne pozalekcyjne ćwiczenia w mówieniu,

5) rola nauczyciela przy tych ćwiczeniach.

W dyskusji podkreślono:

1) konieczność zwracania uwagi na poprawną wymowę uczniów,

2) znaczenie tablic fonetycznych i gramofonu,

3) ważność reportażu i wywiadu oraz ustnych sprawozdań wygłoszonych w klasie,

4) potrzebę zastosowania epidiaskopu, który dostarczy tematów do sprawozdań ustnych i piśmiennych.

Omówiono też możliwości organizowania gier rozrywkowych, herbatek towarzyskich, jako pozalekcyjnych ćwiczeń w mówieniu oraz wprowadzenie na lekcję osoby obcej, znającej język francuski (wzg prelegenta dla klas starszych).

II. Przy omówieniu lektury uzupełniającej w klasie III-ej obecni doszli do wniosku, że ilość lektur może być zwiększona zależnie od poziomu i zainteresowań młodzieży. Niektóre czytanki z podręcznika nadają się do lektury uzupełniającej. Trzeba dążyć do tego, aby młodzież nauczyła się streszczać i wykazała odczucie istotnego piękna w wypowiedzeniach ustnych. Może lepiej poświęcić lekturze szereg po sobie następujących godzin lekcyjnych, aby klasa mogła silniej przeżyć treść książki. Lekturę można potraktować zależnie od treści, jako uprzyjemnienie pracy z punktu widzenia estetycznego lub jako źródło poważniejszych zagadnień. Każda lektura daje tematy do mniejszych lub większych wypracowań piśmiennych. W związku z omówieniem pracy w kl 3-ej zebrani, opierając się na dotychczasowym doświadczeniu, mogli stwierdzić, że program opracowany dla kl. 3-ej oraz materiał zawarty w podręczniku jako też i lektura uzupełniająca (z Biblioteczki Francuskiej) odpowiadają zainteresowaniom młodzieży, pobudzając ją do pracy aktywnej i do utrwalenia nabytych wiadomości.

III. Zdając krótkie sprawozdania z okresu bezpodręcznikowego w trzecim roku realizacji nowych programów, uczący w klasie I-ej, w liczbie 27 osób podkreślili wartość i znaczenie tego okresu dla dalszego przebiegu nauczania języka francuskiego. Opierając się na doświadczeniu prawie wszyscy przedłużyli go w roku bieżącym do 6 tygodni, jeśli klasa liczyła do 30 uczniów, w klasie liczniejszej, nawet do dwóch miesięcy, zależnie od potrzeb, które się wyłaniały w toku pracy. Ćwiczenia piśmienne wprowadzono w rozmaitych terminach, niekiedy po dwóch tygodniach nauczania, naogół jednak ustalono jako najodpowiedniejszy termin czwarty lub piąty tydzień, zatem nauka pisania poprzedzała naukę czytania z podręcznika.

W okresie bezpodręcznikowym ilość nowych słów na lekcji wahała się od czterech do sześciu, przy czym materiał był przyswajany i utrwalany z łatwością i widoczną poprawnością wymowy.

W komunikatach zreferowano dwie książki z okresu wielkiej wojny 1) G. Duhamel — Civilisation, 2) R. Benjamin — Gaspard.

Po wyczerpaniu programu konferencji P. Nieniewska Instruktorka Ministerialna podzieliła się z obecnymi wrażeniami z kongresu kobiet w Jugosławii, gdzie reprezentując Polskę miała możność zapoznać ogół zgromadzonych z systemem i metodami nauczania stosowanymi w Polsce, co wywołało żywe zainteresowanie i podziw dla ofiarnej i pełnej inicjatywy pracy naszego nauczycielstwa.

TEZY KONFERENCJI FILOLOGÓW KLASYCZNYCH

w dniach 19 i 20 listopada 1936 r.

w sprawie nauczania słówek w 4-klasowym gimnazjum.

Wychodząc z założenia pewników psychologicznych a mian., że:

I. a) szeregi wyobrażeń o wewnętrznym związku łatwiej się reprodukują i utrwalają,

b) apercepcja nowych wyobrażeń w oparciu o już istniejące jest łatwiejsza,

c) przyswajanie nowego materiału leksykalnego oparte jest na jednoczesnych kojarzeniach wzrokowych, słuchowych, mięśniowych i ruchowych,

d) wyraz nabiera znaczenia właściwego dopiero w konkretnym zdaniu lub wyrażeniu, jednym słowem w oparciu o kontekst (z tym zastrzeżeniem, że pewne słowa zasadnicze mają tylko jedno znaczenie i są związane bezspornie z jednym tylko pojęciem), dochodzimy do przekonania, że wprowadzenie ucznia w nowe słówka odbywa się:

1) przez wydobycie przez ucznia znaczenia z kontekstu, ewentualnie przez podanie znaczenia nowego słowa przez nauczyciela (o ile możności związanie go z ilustracją), lub wreszcie wyszukanie go przez ucznia w słowniku.

2) Wyjaśnienie nowych słów i zwrotów opiera nauczyciel na:

a) nawiązaniu do poprzednio poznanego materiału leksykalnego

b) skojarzeniu znaczeniowym i dźwiękowym, ewnt. tylko dźwiękowym z wyrazami z języków obcych i ojczystego pochodzących od tego samego tematu.

c) powołaniu się na etymologię wyrazu, przy czym nauczyciel wyzyskuje przede wszystkim wszystkie znane już uczniowi wyrazy z tej właśnie grupy etymologicznej.

Uwaga. Posiłkowanie się t. zw. znaczeniem etymologicznym przy wprowadzaniu w znaczenie nowych wyrazów jest celowe i skuteczne z tym jednak zastrzeżeniem, że nauczyciel podaje tylko zupełnie ustalone etymologie i w tym wypadku, gdy znaczenie realne wyrazu nie odbiega zbytnio od znaczenia etymologicznego.

d) nowe słowo lub wyrażenie przyswaja sobie uczeń w klasie: wzrokowo (odczytuje je z tablicy, lub na wyższym poziomie z książki lub słownika słuchowo, słysząc słowo wymawiane przez nauczyciela mięśniowo głośno wymawiając ruchowo zapisując w zeszycie, w pewnych wypadkach w domu.

II. Stwierdzając zaś, że proces utrwalania materiału leksykalnego wymaga innych jeszcze zabiegów, opartych na częściowo innych przesłankach psychologicznych, bierzemy pod uwagę następujące wyniki doświadczeń:

1) Nowe wyrażenia tym łatwiej się utrwalają, im częściej są powtarzane.

2) Wiek, w którym obecnie rozpoczynamy naukę języka łacińskiego, mało jest podatny do mechanicznej nauki pamięciowej.

3) Szybkie tempo nauki szkolnej wymaga wyjątkowo sprawnej organizacji pracy domowej ucznia, ograniczonej z resztą co do czasu innymi jeszcze zainteresowaniami i potrzebami.

Wyprowadzamy stąd następujące wnioski dydaktyczne:

I. Powtarzanie i utrwalanie materiału leksykalnego nie może być tylko mechaniczną pracą, lecz powinno budzić zainteresowanie ucznia - przez:

a) wyzyskanie pewnych właściwości wieku, w pierwszym rzędzie zamiłowań kolekcjonerskich, które mogą znaleść swój wyraz w układaniu grup etymologicznych i znaczeniowych. Stąd wynika postulat zaprowadzania zeszytów etymologicznych i zestawiania (ostrożnego) synonimów.

b) skłonności do współzawodnictwa, a więc urządzanie konkursów leksykalnych,

c) zużytkowanie już przyswojonego materiału leksykalnego do opisu ilustracji (w związku z nauczaniem kultury klasycznej),

d) pytania i odpowiedzi w języku łacińskim, oparte na przyswojonym już materiale,

e) przez krótkie streszczenia i opowiadania po łacinie.

f) lekturę kursoryczną nowych tekstów nie zawierających lub zawierających tylko w stopniu minimalnym słowa lub wyrażenia nieznane,

g) uczenie się na pamięć zdań, przysłów, czy fragmentów tekstowych zarówno prozaicznych, jak i poetyckich, posiadających dużą wartość ideową i artystyczną, tak, by mogły być użytkowane przy nauczaniu kultury.

W związku z organizacją pracy domowej ucznia należy z całym naciskiem podkreślić, że wszelka praca nad utrwalaniem materiału leksykalnego musi się opierać każdorazowo na uprzednim, dokładnym i gruntownym zrozumieniu tekstu.

W razie potrzeby nauczyciel może i powinien od czasu do czasu (według swego uznania) poświęcić specjalne lekcje powtarzania materiału leksykalnego.

Pożądane jest, by nauczyciel od czasu do czasu urządzał ćwiczenia klasowe (z języka łac. na polski) bez słowników, o charakterze repetycyjnym.

Wszystkie powyżej wspomniane zabiegi i środki pomy słowego powtarzania materiału leksykalnego mogą dać rezultaty w tym jedynie wypadku, o ile nauczyciel doskonale sam pamięta, jaki materiał leksykalny został przez klasę już przyswojony, i jeśli nauczyciel potrafi silnie, a umiejętnie egzekwować.

Z KONFERENCJI REJONOWYCH OGNISKA METODYCZNEGO MATEMATYKI.

25 listopada r. b. odbyła się w Lublinie Konferencja rejonowa Ogniska przy udziale p. instruktora minist. matematyki Br. Bieleckiego oraz 29 nauczycieli matematyki z Lublina. Chełma, Puław, Dęblina, Kraśnika i Janowa Lub. Uczestnicy konferencji wzięli udział w lekcji p. I. Karafiata z algebry w kl. II pryw. gimnazjum SS Kanoniczek i w lekcji p. F. Szabelskiego z geometrii w kl IV pryw. gimn. im. Czarnieckiej. Po omówieniu tych lekcyj wysłuchali referatu p. I. Boguckiego p. t. „Równania kwadratowe na terenie klasy IV" i referatu p. G. Mandelkerna p. t. „Rzut równoległy na terenie klasy IV".

27 listopada odbyła się w Siedlcach konferencja rejonowa Siedleckiej Sekcji Ogniska przy udziale p. Naczelnika I. Odronia i 21 nauczycieli matematyki z Siedlec, Białej Podlaskiej, Międzyrzeca, Łukowa, Radzynia, Sokołowa i Węgrowa. Uczestnicy konferencji wzięli udział w lekcji p. I. Lipczyńskiego z geometrii w kl. IV Państw. Gimnazjum im. Kr. Jadwigi i w lekcji p. Szwedowskiego z algebry w kl. II pryw. gimn. Biskupiego. Po omówieniu lekcyj wysłuchano referatu p. dyr. K. Piechowskiego o rzutach równoległych na terenie klasy IV-tej oraz referatu p. Cz. Burczaka o równaniach kwadratowych.

2 grudnia odbyła się w Zamościu konferencja rejonowa Zamojskiej Sekcji Ogniska przy udziale 12 nauczycieli matematyki z Zamościa, Tomaszowa Lub., Krasnegostawu i Szczebrzeszyna. Uczestnicy Konferencji wzięli udział w lekcji p. O. Löwenberg z geometrii w kl. IV pryw. Gimnazjum T-wa Zakł. Szk. Żyd. oraz w lekcji p. P. Bohuszewicza z algebry w kl. IV Państw. Gimnazjum im. M. Konopnickiej. Po omówieniu tych lekcyj wysłuchano referatu p. P. Bohuszewicza o rzutach równoległych oraz referatu p. I. Boguckiego o równaniach kwadratowych na terenie klasy IV.

We wszystkich wymienionych wyżej ośrodkach zagadnienia, poruszane w referatach, wywołały ożywioną wymianę zdań. Biorąc pod uwagę obowiązujący program oraz podręczniki, które w wielu przypadkach robią znaczne odstępstwa od programu, w wyniku dyskusji ustalono, że

1⁰. Przy nauczaniu rozwiązywania równań kwadratowych należy najpierw zająć się równaniami kwadratowymi niezupełnymi o współczynnikach cyfrowych, jako łatwiejszymi, a dopiero potem przejść do równań o współczynnikach literowych; to samo się tyczy równań kwadratowych zupełnych, które należy przerabiać po równaniach niezupełnych.

2⁰. Wystarczy wymagać od uczniów znajomości jednego tylko wzoru na pierwiastki równania kwadratowego zupełnego.

3⁰. Trójmianem kwadratowym należy zająć się dopiero po zaznajomieniu uczniów z rozwiązywaniem równań kwadratowych.

4⁰. Przy rewizji obecnego „tymczasowego" programu matematyki na klasę IV-tą pożądanym by było możliwie wcześniejsze umieszczenie działu o równaniach kwadratowych ze względu na zastosowania w geometrii i fizyce.

5⁰. Przed przystąpieniem do rzutu równoległego pożądanym jest bodaj pobieżne zaznajomienie uczniów z rzutem środkowym oraz uzasadnienie potrzeby rzutu równoległego.

6°. Przy nauczaniu rzutu równoległego konieczną rzeczą jest zaznajomienie uczniów z pojęciami „Skrócenia" i „Skrzywienia" rzutu.

7°. Na dział o rzutach równoległych należy położyć duży nacisk i przerobić na ten dział z uczniami dostateczną ilość zadań.

Na następne konferencje rejonowe, które przewidują się w kwietniu 1937 r., wysunięto zagadnienia następujące:

1) Kwestja zadań piśmiennych („Klasówek") w szkole; dobór zadań, korekta.

2) Model jako pomoc naukowa przy nauczaniu geometrii w klasie IV-tej.

3) Krótkie sprawozdania i uwagi kolegów o realizacji w terenie programu matematyki klas II, III i IV.

W związku z referatami mają być przeprowadzone lekcje przykładowe, poświęcone korekcie „klasówek" oraz stosowaniu modeli przy nauczaniu geometrii w kl. IV.

II-ga Konferencja rejonu lubelskiego ma się odbyć w Chełmie, sekcji siedleckiej—w Łukowie, sekcji zamojskiej — w Krasnymstawie.

KOMUNIKATY.

„Ilustracja Szkolna".

Komplety obrazów „Ilustracji Szkolnej", dostosowane do wymagań programowych przedmiotów i klas z rabatem zależnym od kwoty, na jaką opiewać będzie zamówienie, a sięgającym do 40% cen normalnych, można nabywać w Wydziale Wydawnictw Związku Naucz. Polskiego, Warszawa, Wybrzeże Kościuszkowskie 35.

Ukazał się zbiorek pieśni pt „10 Lubelskich pieśni ludowych na chór 3 głosowy równy" w opracowaniu Józefa Chmary.

Pieśni powyższe przeznaczone są dla chórów szkół powszechnych, jak też równych — żeńskich lub męskich — chórów szkół średnich.

Do nabycia w Księgarni p. Z. Budziszewskiego (dawniej Geb. i Wolff) oraz w Księgarni św. Wojciecha w Lublinie.

Cena egz. 1 zł.

KRONIKA.

SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU „DNIA PRACY FIZYCZNEJ" JAKO PRÓBY ZABIEGU WYCHOWAWCZEGO. (BIAŁA PODLASKA).

Dnia 18 listopada 1936 r. jedno z gimnazjów tut. okręgu szkolnego zastosowało, jako próbę wychowawczą, „dzień pracy fizycznej".

1. Stan liczbowy gimnazjum: 343 uczniów.

Nieobecnych usprawiedliwionych: 18.

Zwolnionych z miejsca pracy z powodu braku narzędzi: 57.

Stanęło do pracy: 268.

2. Uczniowie przynieśli 194 łopaty z domów na apel z dnia poprzedniego. Szkoła dostarczyła 19. Zarząd drogowy 41. Razem—254.

3. Uczniowie byli ubrani w odzież dowolną, najgorszą, nie oszczędzaną przy pracy ziemnej, w rowach, w listopadzie, w dzień mglisty. Posiłek przynieśli z sobą. Obok pracowali bezrobotni.

4. Zbiórka w szkole o g. 7.20 Przemarsz na miejsce pracy o g. 7.55. Rozpoczęto pracę o g. 8.05. Zakończono ją o g. 13.32. Powrót do szkoły na g. 14.05. Czas trwania pracy 5 g. 27 m.

5. Rodzaj pracy: wyrównanie, pogłębienie, umocnienie i gdzie trzeba wykonanie całkowite przydrożnych rowów szosy.

6. Postawa młodzieży: w marszu w obie strony młodzież śpiewała z łopatami na ramieniu.

Żaden z uczniów nie osłabł i nie zachorował podczas pracy ani później (zahartowani dzięki gimnastyce porannej zarządzanej na boisku w ciągu całego roku szkolnego w dnie nie deszczowe).

Usposobienie młodzieży było przez cały czas trwania pracy wesołe i ochocze. Pracowano starannie i ambitnie.

7. Opieka: wszyscy nauczyciele byli obecni przez cały czas pracy, kursując wzdłuż szosy, regulując tempo pracy, czuwając, aby było jednostajne i nie spowodowało znużenia. Część grona nauczycielskiego pracowało narówni z młodzieżą, w tym dwie panie. Obserwowali nadto przebieg pracy starosta powiatowy i okręgowy wizytator szkół.

8. Organizacja pracy: Podrzedniego dnia zarząd drogowy wyznaczył nadzorców technicznych, którzy przygotowali sprzęt, sznury i szablony, wyznaczyli odcinki pracy, a w dniu pracy instruowali dziesiętników, wyznaczonych przez dyrektora gimnazjum spośród uczniów pracujących umiejętnie.

9. Wykonanie pracy: ilościowo i jakościowo zarząd drogowy, po przyjęciu komisyjnym, ocenił na bardzo dobre. Wykonano 1250 mtr bieżących czyli całość przewidzianej pracy.

10. Opinie zasłyszane od rodziców: w ogromnej większości aprobujące, niekiedy entuzjastyczne. W kilku wypadkach osobiście wyrazili uznanie dla inicjatywy ludzie, nie związani ze szkołą. Bardzo nieliczne były głosy krytyczne lub powątpiewające w racjonalność takiego zabiegu wychowawczego. (Np.: „nie po to posyłam, proszę pana, syna do szkoły, aby pracował fizycznie i to z łopatą w ręku!")

11. Głosy przechodniów (liczne, albowiem odcinek szosy, na którym pracowała młodzież, leży na gęsto zamieszkałym przedmieściu) o ogromnej większości przyjazne i aprorbujące. Zatrzymywano się, zagadywano przyjaźnie i zachętliwie. U większości bram stawali mieszkańcy domów tej dzielnicy, z zaciekawieniem obserwując przebieg pracy. Zaledwie kilka osób nieświadomych sprawy wyraziło mniemanie, że młodzież odbiera pracę bezrobotnym.

12. Opinie młodzieży—bez zastrzeżeń entuzjastyczne. Uwidoczniło się to zwłaszcza w wypracowaniach piśmiennych, zarządzonych później przez nauczycieli j. polskiego.

13. Do pracy miejscowej dano artykuł wyjaśniający, że ani chleba ani pieniędzy przeznaczonych dla bezrobotnych nie uszczuplono w niczym. Pracy natomiast dla wszystkich w Polsce jest dużo i będzie dużo na setki lat.

S. D.

KONFERENCJA TEATRALNA W ZAMOŚCIU.

W dniach 4, 5 i 6 grudnia ub. roku odbyła się pierwsza w Zamościu konferencja, poświęcona w całości zagadnieniom teatru szkolnego. Wzięli w niej udział delegowani nauczyciele szkół średnich, zawodowych i powszechnych z Zamościa, oraz opiekunowie teatrów młodzieży z gimnazjów z Krasnegostawu, Tomaszowa i Hrubieszowa.

Ponieważ cel konferencji był przede wszystkim praktyczny, przeto zajęto się zrębem repertuarowym szkoły powszechnej i średniej, tj. inscenizacjami i recytacjami zespołowymi.

Z młodzieżą trzech gimnazjów miejscowych (z różnych klas) przerobiono następujące utwory: 1) Janiny Porazińskiej: Wicher (insc.), 2) Marii Mączyńskiej: Deszcz (rec. zesp.), 3) Zygmunta Łotockiego: Marsyliankę, (insc.), 4) Bolesława Leśmiana: Dziwożonę (insc. taneczna), 5) Juliana Tuwima: Lokomotywę (insc.) 6) lubelską piosenkę ludową „Bębny biją" (insc. taneczna).

Z dziećmi naszkicowano: 1) E Zarembiny: „Idzie niebo" (muz. T. Mayznera), 2) Mayznera: „Cyganów" i 3) piosenkę „Bal w lesie". Były to inscenizacje rytmiczne.

Z uczestnikami konferencji przerobiono jedynie „Szewczyka" B. Leśmiana.

Z zagadnień teoretycznych zastanawiono się nad metotyką i organizacją pracy teatralnej w szkole, dokładnie omówiono nowe możliwości urządzania obchodów i uroczystości, oraz zapoznano się z literaturą fachową.

Zwrócono również uwagę na fakt, iż Zamość posiada doskonałe warunki na urządzenie wielkiego, zbiorowego widowiska pod gołym niebem na dziedzińcu gimnazjów państwowych; w związku z tym żywą wymianę zdań wywołała sprawa teatralnego rozwiązania przestrzeni.

Konferencja była wizytowana w drugim dniu przez Kuratora i Naczelnika Wydziału szkół średnich.

Zajęcia prowadzili pp.: Z. Kowalska, dr St. Papierkowski i Z. Kwieciński. Z. K.

KSIĄŻKI OSTATNIO NABYTE DO CENTRALNEJ BIBLIOTEKI PEDAGOGICZNEJ K. O. S. L.

Z zakresu psychologii i pedagogiki

Baley St. Rybicka E. Derwiszówna M. Badania nad etyką i estetyką dzieci w wieku przedszkolnym. 1936. W-wa. 8811

Bandura L. Poczucie czasu u dzieci w wieku od 7 do 9 lat. 1936. W-wa. 8831

Bortnowska M. Korespondencja miedzyszkolna kół młodzieży C. K. 1936. W-wa. 8901

Bursa F. Organizowanie pracy dydaktycznej i wychowawczej w szkole powszechnej Kraków. b. r. 8879

Croner E. Główne kierunki współczesnej pedagogiki. Pedagogika i psychologia humanistyczna Edwarda Sprangera. 1936. Lwów. 8881

Fondaliński J. Koedukacja w świetle badań współczesnej psychologii. 1936. Poznań. 8886

Górski K. Wychowanie personalistyczne. 1936. Poznań. 8897

Jasiński W. Na przełomie myśli wychowawczej; pedagogika współczesna a pedagogika chrześcijańska. Poznań. b. r. 8872

Program nauki w szkołach przysposobienia kupieckiego drugiego stopnia. 1936. W-wa. 8847

Praca w ogrodzie pod red. H. Waniczek. 1936. W-wa. 8876

Program nauki w szkołach krawiecko - bieliźniarskich. 1936. W-wa. 8849

Program nauki w szkołach mechanicznych. 1936. W-wa. 8850

Program nauki w szkołach stolarskich. 1936. W-wa. 8852

Program nauki w szkołach przysposobienia administracyjno-handlowego. 1936. W-wa. . 8851

Program nauki w szkołach przysposobienia w gospodarstwie rodzinnym. 1936. W-wa . 8853

Siemieńska L. Główne kierunki współczesnej pedagogiki a pedagogika katolicka. 1936. Lwów. 8880

Skowron St. Hormony w psycho-fizycznym rozwoju człowieka. 1936. W-wa. 8902

Wawrzyńczyk St. Zainteresowania naukowe i wyniki prac studentów Politechniki. 1936. Poznań. 8821

Wskazania do programu nauki w szkołach przysposobienia kupieckiego drugiego stopnia. 1936. W-wa. 8847

Z zakresu literatury polskiej, obcej i historii.

Bunsch - Gorecki — Kundliński. Nowa realizacja Hamleta oparta na pomyśle Stanisława Wyspiańskiego. 1936. W-wa. 8863

Czeżewski T. Pozytywizm i idealizm w pojmowaniu nauki. 1936. W-wa. 8855

Gołąbek J. Ivo Vojnowic. 1936. W-wa. . . . 8882

Hahn W. Bibliografia Horacego w Polsce. 1936. Lublin. 8869

Fauconard J. Język francuski dla Polaka bez pomocy nauczyciela. W-wa. 8903

Kloberówna Z. Zofia Nałkowska, próba charakterystyki dzieł autorki. Stryj. 1937. 8840

Krasiński Z. Dzieła. Wydał T. Pini. 1935. W-wa. 8814

Malicki J. Marszałek Piłsudski a Sejm. 1936. W-wa. 8816

Pogonowski J. Twórczość Otokara Breziny. 1936. W-wa. 8813

Prace historyczno literackie. 1936. Kraków. . . 8826

Spytkowski J. Barwy, kształty i ruch w Królu Duchu. 1936. Kraków. 8841

Udział twórczości katolickiej w dzisiejszej literaturze świata. 1935. Kraków. 8818

Zienkiewicz E. Pierwsza znajomość języków estońskiego i węgierskiego. 1936. W-wa. 8904

Życzyński H. Teoria dramatu. 1922. Cieszyn. . . 8910

Z zakresu zagadnień społecznych i oświaty pozaszkolnej.

Benetowa S. Konopie w wierzeniach i zwyczajach ludowych. 1936. W-wa. 8817

Chmielewski Z. Podręcznik spółdzielczości. 1936. W-wa. 8829

Cierniak J. Wieś Zaborów i zaborowski dom ludowy. 1936. Zaborów. 8878

Górzyński St. Świat duszy a duch dziejów XX stulecia. 1936. W-wa, ... 8867
Grądzki K. Małżeństwo w świetle prawa i życia. 1936. W-wa. 8838
Przewodnik świetlicowy 1. Świetlica i jej zadania. 1936. W-wa. 8861
Hulewicz J. Walka kobiet polskich o dostęp na uniwersytety. 1936. W-wa. 8845
Turowiczówna J. (opracowała) Ludzie bezdomni, inscenizacja. 1936. W-wa. 8905
Wójtowicz R. Społeczna praca ludowa w czasie wojny. 1936. W-wa. 8822
Van de Velde Th. H. Zniechęcenie w małżeństwie. 1936. W-wa. 8815

Z zakresu przyrody i geografii.

Arct-Golczewska M. Rośliny wiosenne b.r. W-wa. 8873
Argasiński L. Krytyczny przegląd zagadnień z dziedziny psychologii roślin. 1936. Poznań. . . . 8870
Fauna słodkowodna Polski. 1936. W-wa. . . 8837
Krysiński A. Rozwój stosunków etnicznych na Ziemi Czerwińskiej w Polsce Odrodzonej. 1936. W-wa. 8824
Lepecka Z. W Łęczyńskiej ziemi. 1936. W-wa. . 8877
Przybyłkiewicz Z. Indje Holenderskie. 1936. W-wa. 8964
Serini M. Antropomorfologia zwaczy. 1936. W-w. 8827
Strawiński K. Badania nad fauną pluskwiaków drzew i krzewów w Polsce. 1936. W-wa. . . 8823

Z zakresu nauk stosowanych.

Antoniewski St. Badania gospodarstw karłowatych i ich potrzeb. 1935. W-wa. 8866
Behr W. Kamienie żółciowe i nerwowe. W-wa b.r. 8854
Biedrzycki S. Jak nastawiać i obsługiwać siewniki. 1936. W-wa. 8899
Bobrowski J. Hodowla świń z uwzględnieniem godspoparstw małorolnych. 1936. Tarnów. . . 8856
Choroby dzieci. 1936. W-wa. 8812
Dobrzański L. Co robić w wypadkach choroby zwierząt u drobiu. 1928. W-wa. 8884
Galińska J. Warzywa w gospodarstwie. 1936. W-wa. 8874
Grabski W. Rolnictwo Polski 1914 — 1920. 1936. W-wa. 8834
Jankowski S. Sprzęt i przechowanie roślin. 1936. W-wa. 8896
Kamsler A. Gruźlica płuc. 1936. Zakopane. . . 8906
Karczewska M. Wyrób moszczu owocowego. 1935. W-wa. 8885
Korbel St. Polski system stenografii. 1936. Kraków. 8859
Korbel St. Stenografia polska 1936. Kraków . . 8860
Latkowski J. O nerwicach serca. 1935. W-wa. . 8833
Leonard de Verdman J. Kuracja roslinna. 1936. W-wa. 8832
Kosiński I. Uprawa i nawożenie buraków cukrowych. 1936. W-wa. 8888
Ludkiewicz Z. Uwagi ogólne o nauce o społecznym gospodarstwie agrarnym. 1936. W-wa. . 8843
Małecki St. Technika reklamy. 1936. Poznań. . 8858
Rolnik T. Mierzenia warsztatowe. 1936. Radom. 8868
Waski J. Lekarz domowy. b. r. W-wa. . . . 8900
Źródła energii w Polsce i ich wyzyskanie. 1936. W-wa. 8825

ORGANIZACJE MŁODZIEŻY NA TERENIE SZKOŁY.

Książki:

Dąbrowski J., Lepecki Z.: Wychowawcze wpływy pozaszkolne i zagadnienie zużytkowania ich dla celów wychowania w szkole średniej. Z teorii i praktyki wychowania W-wa 1933. s. 164. 5007, 5008
Mirski J.: Współdziałanie młodzieży w pracy wychowawczej szkoły Lwów b. r. s. 90. . . 4910, 5694
Narloch R : Samorzutne zespoły dziecięce w wieku szkolnym. W-wa 1935. s. 94. 6125
Radlińska H.: Stosunek wychowawcy do środowiska społecznego. W-wa 1935 s. 325. . . . 7422
Skwarczyński A.: Podstawy pracy w zespole W-wa 1932 s. 10. 7260

Artykuły:

Barchanowska H.: Organizacje młodzieży a wychowanie państwowe. Zrąb. 1935. t. 23. s. 66. . 3727
B. K.: Organizacje uczniowskie a życie szkolne. Praca Szkolna. 1933. s. 140. 2286
Cyran W.: O wychowaniu społeczno - obywatelskiem. Szkoła Dokszt. Zawodowa. 1934/35 s. 35, 73, 99 7678
Czyżewski A.: Z praktyki w organizacjach uczniowskich. Praca Szkolna. 1925/36 s. 171 . . 2286
Dąbrowa J.: Rola opiekuna organizacji uczniowskich. Gimnazjum 1935/36. s. 161 5472
Drzewiecki S : Nauczyciel wobec młodzieży. Gimnazjum 1933/34. s. 151. 5472
Drzewiecki S.: Praca realizacyjna młodzieży. Gimnazjum 1934/35. s. 222. 5472
Gryń Z.: Szkolne organizacje społeczne a wychowanie obywatelskie. Przyjaciel Szk. 1935 s. 680 1961
Michałowska J.: O organizacjach uczniowskich. Praca Szkolna 1933. s. 137. 2286
Michałowski Z.: Współpraca organizacyj młodzieży. Gazeta Polska. 1933. Nr 113. z dn. 25/IV. •
Parnowski T.: Garść spostrzeżeń na temat organizacji pracy społecznej młodzieży w gimnazjum. Dz. Urz. K. O. S. Brzeskiego. 1935. N. . 5097
Pleśniarski B.: O racjonalną działalność organizacji uczniowskich. Praca Szkolna 1936. s. 200. 2286
Posseltówna J.: Organizacja życia szkolnego a wychowanie obywatelskie młodzieży. Oświata i Wychowanie. 1934/35. s. 129. 2663
Posseltówna J.: Idea pracy społecznej w pojęciach szkoły. Zrąb s. 141. 3727
Radlińska H.: Rola badań społeczno-pedagogicznych w planowaniu organizacji życia społecznego. Chowanna. 1935. s. 400. 2811
Radziwonowicz Z.: Organizacyjne wychowanie młodzieży i dorosłych jako rys epoki Dz. Urz. K. O. S. Warszawskiego. 1933. s. 391. . . . 5103
Radziwonowicz Z.: Wychowanie organizacyjne na podstawie współpracy domu ze szkołą. Zrąb. 1935. t. 21. s. 11. 3727
S. T.: Klasa szkolna jako demokratycznie zorganizowane społeczeństwo. Oświata i wychowanie. 1936. s. 172, 339, 426. 2663
Waszek A.: Organizacje młodzieży. Miesięcznik Pedagogiczny. 1933. s. 174. 272

T. G.: Organizacje uczniowskie a absolwenci szkół powszechnych. Dz. Urz. K. O. S. Brzeskiego. 1933. s. 30. 5097
Wdówka M.: Organizacje uczniowskie w świetle statutu szkół powsz. Praca Szkolna 1936. s. 13. 2286

Harcerstwo.

Książki:

Dąbrowski J. Harce zimowe w polu. W-wa 1935. s. 88 8284
Dąbrowski J. W świetlicy harcerskiej. W-wa 1935. s. 79 . . . . 8 85
Grodecka E. Rzeka. Katowice 1935 9049
Ks ążka zastępowej. Katowice. 1936 9050
Sedlaczek S. Geneza skautingu i harcerstwa. W-wa 1936 9015
Skotnicki T. Jak zawiązać pracę harcerską. W-wa 1916. s. 43 8011
Sosnowski J. Służba harcerska. W-wa 1936. s. 59. 6283
Szyryński W. Wycieczki harcerskie. W-wa 1936. s. 130 8712
Tworkowska J. Równajmy krok. W-wa br. s. 102 7448
(Zlot) Jubileuszowy Zlot harcerstwa Polskiego. W-wa br. 7660

Artykuły:

Adamcio L. Harcerstwo męskie w okręgu szkolnym Łuckim. Dz. Urz. K. O. S. Łuckiegó. 1936. s. 195 5159
Grodecka I. Zdobywanie szkoły. Przyczynek do zadadnienia współpracy drużyny harcerskiej ze szkołą. Dz. Urz. K. O. S. Krak. 1936. s. 48 . 5098
Jędrzejczyk E. Gromady zuchowe w szkole powszechnej. Dz. Urz. K. O. S. Warsz. 1935 s. 216. 5103
Krakowski K. Organizacja pracy drużyny harcerskiej Dz. Urz. K. O. S. Warsz. 1935. s. 218. . 5103
Lesiak T. Harcerstwo w świetle dzisiejszej pedagogii. Miesięcznik Ped. 1932. s. 55 272
Lewiński M. Psychologiczno-pedagogiczne podstawy harcerskie. Chowanna 1932. s. 106 . . 2811
Lewiński M. Harcerstwo a nowa szkoła. Dz. Urz. K. O. S. Brzeskiego. 1931. s. 124 5097
Martynowiczówna W. Drużyna harcerska w szkole. Dz. Urz. K. O. S. Warsz. 1933 s. 181 . . . 5103
Martynowiczówna W. Drużyna harcerska w wychowawczym planie szkoły. Dz. Urz. K. O. S. Warsz. 1935 s. 214. 5103
Piskorski. O niektórych cechach i wartościach harcerstwa. Gimnazjum 1933/34 s. 158 . . . 5472
Piskorska. Harcerstwo żeńskie w okręgu szkolnym Poznańskim. Dz. Urz. K. O. S. Pozn. 1934. s. 671. 5102
Podstawy organizacyjne i zasady wychowawcze Związku harcerstwa pol. — referat nadesłany przez M. W. R. i O. P. Dz. Urz. K. O .S. Warsz. 1933. s. 168 5103
Racinowski S. Obóz harcerski — zagadnieniem Konferencji rejonowej. Życie Szkolne 1934. s. 297 1049
Rostafiński J. Koło przyjaciół harcerstwa. Dz. Urz. K. O. S. Warsz. 1935. s. 220 5103
Sedlaczek S. Metodyka harców. Wychowanie fizyczne w szkole 1934/35. s. 11, 38, 75, 101, 133, 172, 199 5490
Sedlaczek S. Zuchy. Praca Szkolna 1932. s. 32 . 2286
Skłodowski W. Podstawy wychowawcze harcerstwa. Dz. Urz. K. O. S. Warsz. s. 212 . . . 5103
Skłodowski W. Opiekun szkolny drużyny harcerskiej. Dz. Urz. K. O. S. Warsz. s. 186 . . . 5103
Skopowski Cz. Harcerstwo. Przyjaciel Szkoły. 1934. s. 178 1961
Szczygieł W. Trzyletni wyścig pracy drużyn harcerzy. Dz. Urz. K. O. S. Krak. 1936. s. 276 . . 5098
Szczygieł W. Programy szkolne i harcerskie. Dz. Urz. K. O. S. Kark. 1936. s. 76 5098
Świder F. Zuchy na wsi. Praca w klasach łączonych. 1935/36. s. 177 5471
Bibliografia niniejsza stanowi dopełnienie podanej w Dz. Urz. K. O. S. L. Nr. 5(79) 1936.
Świder F. Zuchy w szkole. Praca Szkolna 1934/35. s. 39. 2286
Wrotniak A. Kilka uwag o poezji i pieśni harcerskiej. Życie Szkolne 1932. s. 502. 1049
Zygler T. Harcerze na morzu. Praca Szkolna 1934/35. s. 47. 2286
Zajda K. Harcerstwo męskie. Dz. Urz. K. O .S. Pozn. 1934. s. 607. 5102

Czasopisma:

Harcerstwo, Na Tropie, Skrzydła, Harcmistrz, Dz. Urz. K. O. S. L. 1936. N. 5.

Kółka naukowe.

Barbaszowa M. Organizacja kółek filologicznych. Kwartalnik Klasyczny. 1935. s. 197. 1093
Blumenthal N. O kółku kulturoznawczym w szkole średniej ogólnokształcącej. Dz. Urz. K.O.S. Lub. 1935. s. 54. 5099
Dyakowski B. Ochrona roślin a praca kółek szkolnych w zimie. Czasopismo Przyr. 1935. . . 1215
E. J. Jak organizować kółka przyrodnicze. Kółko Przyrodnicze. 1933. s. 23. 4454
Kwaskowska W. Kółko literackie Polonista. 1932. s. 178. 3845
Jesionowski A. Organizacja kółka naukowego. Neofilolog. 1933. s. 49. 3844
Moroz K. Kółko polonistyczne na terenie szkoły powszechnej. Przyjaciel Szkoły. 1935. s. 428. . 1961
Miernowski J. Kółka Literackie. Polonista. 1932. s. 74. 3845
Majkowska M. Cele i zadania kółek przyrodniczych. Czasopismo Przyrodnicze. 1933. . . . 1215
Seweryn T. Ideologja i metoda pracy w kołach krajoznawczych młodzieży szkolnej. Ziemia. 1935. s. 180. 622
Szymańska K. Praca w kółkach przyrodniczych jako czynnik wychowawczy. Czasopismo Przyrodnicze. 1933. s. 176. 1215
Dz. Urz. K. O. S. L. 1936. N. 9. **Orli Lot.** (koło krajoznawcze)
F. S. Szkolne Koła L. O. P. P. Wytyczne pracy dla opiekunów kół i zarządów. Poznań. 1935. s. 62. 8300

Samorząd.

książki:

Brettholz B. Wolna gmina szkolna w Wickersdorfie. Łódź. 1931/32. s. 32. 4378
Ferriere A. Samorząd uczniowski. Lwów. 1933. s. 255. . . . . 4870, 5192, 7416, 7417
Karon J. Rola wychowawcy w samorządzie młodzieży. W-wa. 1931. s. 26. 5160
Przanowski W., Szczawińska M., Wójcik J. Samorząd w szkole powsz. W-wa. 1928. s. 160. 2322
Rieger S. Samorząd w szkole średniej. Łódź. 1931. s. 162. 4330
Stefanowski M. Samorząd uczniowski w praktyce. W-wa, b. r. s. 63. 6870
Szczygieł W. Gmina szkolna. Tarnów. 1928. s. 12. 2759
Taubenszlag R. Młodzież szkolna a samorząd uczniowski. W-wa 1922. s. 162. 4259
Taubenszlag R. Samorząd uczniowski. W-wa 1931. s. 48. 3720
Taubenszlag R. Samorząd jako czynnik wychowania społecznego. W-wa 1932. s. 135 . 4570, 7412, 7414, 7415

Artykuły czasopism:

Batorowicz Z. Dopomaganie uczniom do samowychowania się. Życie Szkolne 1936. s. 75. . 1049
Bernsztejn. Samorząd szkolny w świetle opinii młodzieży. Pokłosie Szkolne. 1932. s. 13. . . 4804
Koziara T. Elementy samorządowe w życiu szkolnym. Chowanna 1932. s. 118. 2811
Krzyżanowski J. Z doświadczeń samorządowych w szkole średniej ogólnokształcącej. Dz. Urz. K. O. S. Warsz. 1936. N 6. 5103
Krzyżanowski J. Z rozważań wychowawczo samorządowych. Gimnazjum 1936. s. 87. . . . 5472
Kurasiowa J. Samorząd uczniowski: Praca Szkolna 1927 s. 136, 168 2286
Majkowska M. Samorząd uczniowski. Oświata i Wychowanie 1930. s. 220 2663
Nikiel A. Samorząd uczniowski w szkole powszechnej. Miesięcznik Ped. s. 226 272
Nikiel A. O samorządzie szkolnym. Przegląd Ped. 1933. s 85 653
Ormian H. Działalność samorządu uczniowskiego w świetle psychologii. Ruch Ped. 1932. s. 132. 1415
Petersen P. Gminy szkolne w/g planu Jenajskiego. Kultura pedagogiczna R. I. s. 193 5560
Racinowski S. O organicznym powstaniu i rozwoju samorządu szkolnego. Przyjaciel Szkoły 1931. s. 81 1961
Ryniewicz A. Samorząd szkolny. Przegląd Ped. 1933. s. 163 653
Sztetner W. O potrzebie przygotowania dzieci do samorządu. Praca Szkolna. 1930. s. 273 . . . 2286
Taubenszlag R. Cele samorządu uczniowskiego. Miesięcznik Ped. 1932. s. 243 272
Taubenszlag R. Istota samorządu uczniowskiego. Miesięcznik Ped. 1932. s. 132, 173 272
Taubenszlag R. Zadania samorządu uczniowskiego oraz sposoby ich urzeczywistnienia. Życie Szkolne. 1931. s. 1997, 4187, 4583, 1932, 6454, 499 . 1049
Taubenszlag R. Ze studiów nad samorządem uczniowskim. Życie Szkolne. 1931. s. 58, 97 . . 1049
Türschmidt E. Zagadnienie samorządu uczniowskiego w świetle doświadczeń poczynionych na terenie Państ. Seminarium Męskiego w Białej. Muzeum 1932. s. 204, 270 1092
Zieleńczyk A. Samorząd uczniowski w Polsce. Oświata i wychowanie 1932. s. 324, 429, 501 . 2663
Zylberowa D. W sprawie samorządu w szkole powszechnej. Praca Szkolna 1923 s. 129 . . 2286
Zebrowska A. Z doświadczeń szkolnych. Samorząd szkolny na terenie warszawskich państwowych szkół ogólnokształcących. Oświata i Wychowanie 1933. s. 165 2663

Spółdzielczość i samopomoc szkolna.

Dąbrowski F. Spółdzielnie uczniowskie. W-wa. 1936. s. 271. 8210
Dłudokęcki J. Jak zakładać i prowadzić szkolne klasy oszczędności. W-wa 1931. s. 72. . . . 4329
Hoszowska W. Idea spółdzielczości w gospodarczo-społecznym wychowaniu młodzieży w Polsce. W-wa. 1932. s. 151. 4476
Hoszowska W Kształcenie i wychowanie spółdzielcze w Polsce. W-wa 1932. s. 94 . . . 4814
Mittek F. Idea współdziałania w szkole nowoczesnej. Katowice 1928. s. 80 1739
Przegaliński B. Spółdzielczość uczniowska we Francji. W-wa 1934. s. 21 7497
Twarecki L. Spółdzielcze wychowanie młodzieży przez szkolne kasy oszczędności. Lwów 1925. s. 14 4103

Artykuły:

Cezak M.: Z działalności spółdzielni uczniowskiej w mojej szkole. Życie szk. 1930. s. 306. . . 1049
Dominko J.: Społdzielczość uczniowska w zamoyskim obwodzie szkolnym. Przew. Pracy Społ. 1934/35. s. 250. 7411
Dominko J.: Społdzielnie uczniowskie. Dz. Urz. K: O. Brzeskiego. 1936 s. 224. 5097
Gnoińska H.: Sklepik w klasie II. Praca Szkolna 1927. s. 180. 2286
Jasiński J.: Spółdzielnia uczniowska szkołą życia obywatelskiego. Praca w klasach łączonych 1936/37 s. 16. 5471
Gryń Z.: Jak zorganizowałem i jak prowadzę sklepik szkolny. Życie Szkolne 1935. s. 159. . . 1049
Jasińska M.: Społdzielnia na gruncie szkolnym i jej charakter wychowawczy. Pokłosie Szkolne. 1932. s. 1. 5084
Kozłowski A.: Spółdzielnie uczniowskie. Ognisko Naucz. 1936. s. 41. 2668
Kulański F.: Przygotowanie społeczno-obywatelskie. Przyjaciel Szkoły 1933. s. 144. 1961
Mizielski W.: Spółdzielczość w szkole powsz. Praca w klasach łączonych. 1934/35. s. 153, 175, 198. 5471
Pasternak W.: Szkolne kasy oszczędności. Praca Szkolna 1926 s. 58. 2286
Skopowski Cz.: Spółdzielnie uczniowskie. Przyjaciel Szkoły 1934. s. 911. 1961
Szostak K.: Sklepiki szkolne czy spółdzielnie. Praca w klasach łączonych. 1936/37 s. 13. . . 5471

Straż Przednia.

Artykuły:

Ipohorski-Lenkiewicz W.: O Straży Przedniej słów kilka. Pion 1935. N. 49.

Dębińska H.: Jakim potrzebom dziewcząt odpowiada Straż Przednia. Gimnazjum 1933. . . 1724

Łopuski J.: Organizacja pracy obywatelskiej młodzieży—Straż Przednia. Dz. Urz. K. O. S. Brzeskiego. 1933. s. 408. 5097

Skwarczyński A.: Straż Przednia. Zrąb T. IV. z. 13. s. 71. 3727

Wasylewski B.: Straż Przednia a życie pozaszkolne. Gimnazjum 1933/34. s. 164. 5472

Organizacje Przysposobienia młodzieży do obrony kraju.

F. S.: Szkolne koła L. O. P. P. Wytyczne pracy dla opiekunów kół i zarządów. Poznań 1935 s. 62. 8300

Roszkowska A.: Jak założyć i prowadzić Koło młodzieży Pol. Czerwonego Krzyża. W-wa 1935 s. 28. 8234

Borkowski R.: Koło młodzieży Polskiego Czerwonego Krzyża jako jedna z form organizacji społecznych na terenie szkoły. Życie Szkolne. s. 477. 1049

Drewnowski K.: Rola nauczyciela w organizacji przysposobienia wojskowego. Dz. Urz. K. O. S. Warszawa. 1933. s. 106. . . . .

Gryń Z.: Koła młodzieży Pol. Czerwonego Krzyża w służbie nauczania i wychowania. Życie Szk. 1966. s. 176 1049

Kowalewski J.: Koło młodzieży Pol. Czerwonego Krzyża w szkole powsz. Dz. Urz. K. O. S. Warsz. 1936 s. 218. . . . .

Skopowski Cz.: Koła młodzieży Pol. Czerwonego Krzyża. Przyjaciel Szkoły 1934. s. 495. . . . 1961

Wittekówna M.: Hufce szkolne organizacji przysposobienia kobiet do obrony kraju. Zrąb 1931. t. 5. s. 57. 3727

PRZEGLĄD WYDAWNICTW.

Mikołaj Bierdiajew. Nowe średniowiecze. Warszawa. „Rój” 1936. Jest to książka o charakterze historiozoficznym. Kultura nowożytna oddaliła się od Boga i natury, uległa zmechanizowaniu, zamiera. W nowej epoce rozwojowej, która nadejdzie, nową wartość zyskają zagadnienia religijne, wrócą podobnie, jak w średniowieczu, pojęcia podstawowe, o mądrości Bożej. Celem życia narodów jest realizacja myśli Bożej w dziejach, szukanie Królestwa Bożego.

Górzyński Stefan. Świat duszy a duch dziejów XX stulecia. Warszawa. 1936 r. s. 70 Nakładem Wydaw. „Swiat Współczesny”. Praca powyższa jest rozwinieńciem innej, z tym zagadnieniem ściśle się łączącej, pt. „Świat, którego nie ma”. Poruszany i omawiany w niej problem nieśmiertelności, w książce obecnej został bliżej rozwinięty łącznie z problemem życia świata duszy w zwierciadle ewolucji ducha XX stulecia. Autor stara się wykazać związek i ścisłą współzależność, jaka zachodzi po między światem duszy a światem ducha obecnego wieku. Na tym tle naświetla ewolucję ducha człowieka powojennego i porównuje dwa pokolenia XIX i XX wieku. Materiał porównawczy czerpie bezpośrednio z życia.

Jest to rozprawa filozoficzna, poruszająca cały szereg zagadnień, drukowanych poprzednio w rożnych wydawnictwach jak: „Świat Współczesny” „Nowy Kurier” — Poznań. itp. owiana optymizmem idealistycznym.

Józef Spytkowski. Barwy, kształty i ruch w Królu Duchu. Prace historyczno-literackie. Kraków 1936. Rozprawa ma na celu zanalizowania cech artyzmu Króla Ducha. Autor rozpatruje malarskie, plastyczne i barwne wartości poematu. Ruch ujmuje jako kompozycyjne, przestrzenne i rytmiczne pierwiastki.

Dr Karol Górski. Wychowanie personalistyczne. Poznań 1936. Personalizm jest to kierunek filozoficzno-religijny, którego celem doskonalenie człowieka w oparciu o Istotę Boga najdoskonalszą. W świetle takiego założenia daje autor wskazania pedagogiczne, mianowicie omawia fazy rozwoju osobowości, wychowanie osobowości u dziecka i młodzieńca, porusza także zagadnienie wychowania wojskowego, społecznego, gospodarczego i państwowego.

Elsa Croner. Pedagogika i psychologia humanistyczna. Edward Spranger. Lwów 1936. Książeczka zawiera życiorys i omówienie prac Edwarda Sprangera, twórcy humanistycznej psychologii. Zadanie tego kierunku polega na ujęciu wszystkich zjawisk życia duchowego jako całości. W ten sposób powstaje jednolita linia życiowa, określona mianem struktury. Dlatego psychologia tak pojęta nazywa się też psychologią struktury.

Czeżowski Tadeusz. Pozytywizm a idealizm w pojmowaniu nauki. Warszawa. 1936. Wydaw. Kasy im. Mianowskiego s. 14.

Autor przeprowadza analizę filozoficzną terminu „nauka” i omawia koncepcję nauki pozytywistyczną i idealistyczną. Rozważania jego nie rozstrzygają jednak, którą z nich uważa za słuszną. W krotkim szkicu zarysowuje jej metodyczne ujęcie. Ostateczny sens sporu między koncepcją pozytywistyczną a idealistyczną zamyka w przeciwstawieniu dwóch sądów egzystencjalnych. „Nie istnieje nic prócz przedmiotów empirycznych” — mówią pozytywiści, „istnieją nieempiryczne przedmioty idealne” głoszą idealiści. Rozstrzygnięcie sporu lub jego rozwiązanie w którymkolwiek sensie musi być pozostawione przyszłości. Jeżeli zaś ktoś, mówi autor, pragnie zająć jedno lub drugie stanowisko, to winien uświadomić sobie, że czyniąc to, stawia hipotezę, której uzasadnieniem metodologicznym staną się wyniki, jakie na jej podstawie potrafi osiągnąć.

Stwierdza, wbrew argumentacji pozytywistycznej, że stanowisko idealistyczne nie prowadzi do sprzeczności, a zatym jest logicznie dopuszczalne, tak samo jak stanowisko pozytywistyczne. K. G.

J. Górecki. Rzym a Polska w twórczości Słowackiego. Warszawa 1936. 1. Górecki, nawiązując do ideologii Słowackiego żąda rozgraniczenia wpływów kościoła i państwa w imię wolności duchowej i postępu. 2. Autor stwierdza że... J. Słowacki przeniknięty głębią

i wielkością nauki Chrystusowej, zachowuje się opozycyjnie wobec kościoła urzędowego i wobec papiestwa. Kościół sprzeniewierzył się czystym ideom chrześcijańskim, nie jest zdolny do kierowania ludzkością. Rolę tę ma spełnić Polska — Rzym przyszłości, wyniesiona nad inne narody świętością swego ducha.

Kloberówna Zdzisława: Zofia Nałkowska próba charakterystyki dzieł i autorki. Stryj — 1937 r. Nakładem Kwartalnika Nauczycielskiego. s. 53 + 3 nl. W porządku chronologicznym omawia p. Z. Kloberówna wszystkie dotychczasowe prace Z. Nałkowskiej. Na podstawie treści dzieł przeprowadza ewolucję zainteresowań autorki, oraz stara się naszkicować jej indywidualność. Reasumując stwierdza, iż każdy bezstronny czytelnik musi przyznać Zofii Nałkowskiej wybitny talent pisarski. Zgodzić się jednak nie może, by Nałkowska, jako kobieta, pisząca o kobietach, zajmowała się jedynie stwarzaniem galerii postaci, przedstawiających „sztucznie przez innych stworzoną ohydę kobiecą". Dlatego buntuje się, jak niejedna z kobiet „przeciw tej sile rozkładowej, która potęguje uprzedzenia męskiego rodzaju do Kobiet, a dusze czytelniczek powieści Nałkowskiej zatruwa jadem poniżenia".

Poza tym przeprowadza autorka próbę analogii poglądów Nałkowskiej z poglądami Oskara Wilde'a, ilustrując swoje wywody wyjątkami z dzieł Nałkowskiej i Wild'a. Ze względu na to, iż jest to przyczynek krytyczny do całej twórczości Z. Nałkowskiej na podstawie jej utworów, książka ta zasługuje na uwagę. K. G.

Witold Rubczyński. Etyka. Tow. Nauk. Uniw. Lubel. 1936. Jest to drugie wydanie „Zarysu etyki". Podstawową myślą Etyki Rubczyńskiego jest: należy tak zestroić wyniki życia indywidualnego i zbiorowego, by przez realizację rozumnego altruizmu dążyć do szczęścia narodowego i braterstwa ogólno-ludzkiego.

Konstanty Troczyński. Elementy form literackich. Poznań 1936. Jan Jachowski. Księgarnia Uniwersytecka. Książka rozpatruje podstawy twórczości artystycznej, zajmuje się zagadnieniem rodzajów i gatunków poezji. Źródłem każdego dzieła sztuki jest wizja artystyczna twórcy. Artysta dąży do skonkretyzowania swej wizji środkami technicznymi. W dziele literackim są nimi: układ materiału i ekspresja słowna. Autor wprowadza nową klasyfikację form literackich: w każdym utworze odnaleźć możemy formę liryki lub dramatu, zależnie od stosunku poety do wizji. Ze względu na traktowanie przez poetę rzeczywistości utworu, tj. jego fabuły powstaje forma: satyry wzgl. karykatury, epiki i mitu.

NADESŁANE.

L. Życki-Małachowski. W państwie podziemnym. Zeszyt N. 93.

To wszystko o czym marzy ludzkość dzisiejsza w państwie podziemnym stało się już dawno rzeczywistością. Cuda techniki i wynalazków uprościły życie mieszkańców.

S. Kossuthówna. Pod gwiaździstym sztandarem. Zeszyt N. 94.

A. Darkowski Wielki spływ. Zeszyt N. 95.

Sześciu chłopców z Brześcia nad Bugiem wyrusza na wycieczkę kajakową. Zżycie się z żywiołem wodnym wyrabia nie tylko mięśnie, ale kształci również charaktery chłopców, ucząc ich odwagi, przytomności umysłu i poświęcenia.

Z. Bardówna. Wielka gra. Zeszyt N. 96.

Na dwóch brzegach rzeki rozłożyły się obozem dwie drużyny harcerskie dziewcząt. Pewnego dnia postanawiają rozegrać między sobą „Wielką Grę" — grę życia. Punktami wygranej są dobre uczynki, dzielność, sprawność i odwaga.

Feliks Burdecki. Zbawczy telewizor. Zeszyt N. 97.

Opowiadanie ukazuje nam lata po roku 1936, kiedy telewizor stał się już wynalazkiem udoskonalonym i precyzyjnym. Mały chłopiec, Bohater opowieści, patrzy chciwie na czarodziejski ekran, który ukazuje mu cuda rzeczy dalekich i nieznanych. Budzi się w nim tęsknota do przygody. I oto po kilkunastu latach widzimy go pośród załogi łodzi podwodnej, która wyrusza na morze arktyczne, aby tam dokonać badań naukowych. Ekspedycja przechodzi niezwykłe koleje; w chwili śmiertelnego niebezpieczeństwa telewizor pozwala im w końcu nawiązać kontakt z Port Simpson nad rzeką Mackenzie i — ratuje życie.

Stefan Łoś. Niespodziewany lot. Zeszyt N. 98.

Pełno jest na tych stronicach szerokiego oddechu wsi i umiłowania lotnictwa.

P. Minister W. R. i O. P. zatwierdził pismem z dnia 12.X. 1936 r. Nr II Pr. 14434/36 do użytku szkolnego wydawnictwo: *St Jodłowski i W. Taszycki — Zasady pisowni polskiej i interpunkcji ze słownikiem ortograficznym.* Wydanie II, rozszerzone. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów, 1936 r., str. 208· Cena 80 gr. — jako książkę pomocniczą dla uczniów klas V—VII szkół powszechnych, dla uczniów szkół średnich ogólnokształcących oraz dla nauczycieli szkół wszystkich typów.

M. Sariusz-Stokowska. Coraz prędzej. 84 str. 35 ryc. na 16 tablicach. Okładka Jerzego Marcina. M. Arct. Warszawa, 1936. Cena 2.—.

Książka niniejsza przedstawia stopniowy rozwój środków komunikacyjnych, jakimi posługiwał się człowiek od najdawniejszzch czasów, aż po dzień dzisiejszy.

L. Koźmiński: Les Lettres D'affaires. Exportation. Importation. Banque. Książnica-Atlas, Lwów — Warszawa, 1936 r. s. 160. Cena zł 2.50.

Ukazał się podręcznik korespondencji handlowej francuskiej, odpowiadający zarówno potrzebom szkół handlowych jak i biur.

Świat i Życie. Zeszyt 9 i 10 t. IV zarysu encyklopedycznego „Świat i Życie" (Wyd. Książnicy-Atlasu, red. Prof. Dr. Z. Łempicki) zawiera szereg artykułów zarówno doskonale wprowadzających Czytelnika w istotę zagadnień czysto naukowych, jak i wyjaśniających wiele problemów związanych z życiem, z dzisiejszą rzeczywistością.

J. Skład: Kurs narciarstwa — metodą równoległą nart. Książnica-Atlas Lwów — Warszawa. Str. 142. Zł 3.40.

Istotą podręcznika jest zmiana dotychczasowej metody nauczania narciarstwa, opartej na oporach, na me-

todę opartą na „równoległym prowadzeniu nart”. A zatem podstawą wyszkolenia narciarza nie jest już pług i łuk oporowy, ale łuk wykonany na nartach ustawionych równolegle, którą to ewolucję według dotychczasowych pojęć określa się mianem kristianii. W 10-cio kolejno po sobie następujących lekcjach, przeprowadza autor naukę, zacząwszy od ruchów początkowych w chodach a skończywszy na zjazdach po lesie, między pniami na zabawach slalomowych.

Ujęcie podręcznika jest bardzo zajmujące i oryginalne, bowiem autor chce sprowadzić nauczanie narciarstwa do podświadomości wprowadzając zabawowy charakter nauki. Wielce wartościową innowacją niespotykaną w dotychczasowych praktykach nauczania jest ścisłe związanie ucznia z terenem, jest uzależnienie ewolucji od terenu, w przeciwstawienie do dotychczas niepodzielnie panującego „pólkowania”.

Zalecenie książki przez PUWF., którego wicedyrektorem jest nasz największy znawca narciarstwa ppłk. Wł. Ziętkiewicz, świadczy najdobitniej o rzeczywistej wartości książki.

Handel węglem w Polsce. Pod tym tytułem wydała Książnica—Atlas ciekawą pracę dra Jerzego Błeszyńskiego i dra Stefana Górniaka. Pierwszy z autorów to doświadczony praktyk z dziedziny opałowej i zasłużony organizator na polu organizacyjno-handlowym, drugi zaś znany pracownik na niwie kształcenia handlowego, którego nazwisko spopularyzowały prace naukowe, a zwłaszcza „Handel detaliczny” tak życzliwie przyjęty przez społeczeństwo i szkoły. To też zagadnienie zostało opracowane z głęboką znajomością branży opałowej, a przy tym w treściwy i praktyczny sposób.

Materiał podzielono na następujące części: 1) wstęp omawia znaczenie środków opałowych wśród artykułów handlu, 2) główne środki opałowe dają przegląd nowoczesnych artykułów tej branży jako też surogatów opału, 3) szkic towaroznawczy omawia gatunki materiałów opałowych głównie z punktu widzenia ich zastosowania dla różnych celów i wartości opałowej, 4) organizacja handlu węglem i koksem wprowadza czytelnika w najbardziej interesujące a tak mało znane ogółowi warunki pracy kupców i zrzeszeń węglowych, wreszcie 5) zakończenie rzuca światło na przyszłość handlu tym artykułem.

R. Dyboski: „Charles Dickens — Życie i twórczość”. Książnica — Atlas, Lwów — Warszawa, 1936 r. Str. 108. Z portretem zł 2.40.

Z okazji przypadającej w roku bieżącym setnej rocznicy pierwszej wielkiej powieści Dickens'a „Pickwick”, krakowski anglista, prof. Dyboski, opracował pierwszą w naszym języku monografię o znakomitym powieściopisarzu-humoryście.

Na kanwie życiorysu, z uwzględnieniem szerszego tła historyczno-obyczajowego, rozsnute są w porządku chronologicznym charakterystyki wszystkich po kolei dzieł powieściowych Dickens'a, przy czym nie brak zestawień z podobnymi utworami w nowoczesnej literaturze angielskiej i europejskiej, oraz wzmianek o ocenie poszczególnych dzieł przez potomność. Całość, zamknięta próbą syntezy geniuszu Dickensa, uzupełniona jest dokładnym rejestrem polskich przekładów jego dzieł, bibliografią wybitnych nowszych prac o nim w językach obcych, oraz uwagami o stosunku elementu humoru w nowszym powieściopisarstwie polskim do twórczości Dickensa.

Zofja Czerny: Przyrządzanie potraw. Książnica - Atlas. Lwów — Warszawa. Str. LI plus 495. Cena w płót. zł. 24 druk. jednostr. brosz. 18.

Jest to zupełnie nowy, na naukowych podstawach oparty podręcznik przyrządzania potraw odbiegający daleko tak swoją treścią, jak i techniką od dotychczasowych „wzorów”.

Książka przedstawia wysoką wartość praktyczną dla każdej gospodyni domu, dla przedsiębiorstw gastronomicznych, hoteli i pensjonatów, oraz dla wszystkich tych, którzy pragną zaznajomić się z tajnikami kulinarnymi,

Bibljoteka młodzieży „Polska i świat współczesny” wzbogaca się o coraz to nowsze tomiki.

Obecnie ukazały się dwa nowe tomiki: Nr. 36 *Janina Osińska. W pięknej Rumunii* i Nr. 39 *Wanda Wasilewska. Wierzby i bruk.*

Do „Pięknej Rumunii” wylatują samolotem z Paryża dwaj młodzieńcy: Rumun mieszkający od dzieciństwa we Francji, posiadający w Rumunii majątek i drugi, rodowity Paryżanin. Przyjazd do Rumunii nie był pomyślny. Samolot wpadł w burzę i wylądował nieszczęśliwie, w zapadłej wsi, raniąc jednego z pasażerów. Po wyleczeniu rany przez wiejską lekarkę przyjaciele jadą do stolicy, stamtąd zaś Dunajem do jego delty, gdzie w tajemniczych lasach i moczarach polują na zwierzynę i groźnych kłusowników. Wreszcie trafiają do wielkich posiadłości jednego z młodzieńców, Rumuna, który popełniane podczas jego nieobecności nadużycia tępi i osiada na stałe w swym majątku.

W frapujący tok opowieści wplecione są piękne opisy Rumunii, wsi, miast, lasów i morza, na tle których rozgrywa się akcja.

Jacques Valdour: W krainach obu Nilów. Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa. 1935. Str. 160, zł. 4.

Nakładem Książnicy - Atlasu ukazała się książka pod tytułem: „W krainach obu Nilów“. Autor jej, pisarz francuski Jacques Valdour, przepłynął na foluce sporą część środkowego Nilu, ruszył potem z małą karawaną wielbłądzią z Omdurmanu do El Oboid w Kordofanie, dotarł do Nilu Białego, stamtąd popłynął na południe, do tajemniczej krainy Szylluków, by wracają tym samym szlakiem wodnym dostać się z karawaną na pogranicze Abisynji, i zawitać zpowrotem do Chartumu i Omdurmanu.

Książka jest oparta na dzienniku podróży.

Postępy tatrzańskiej kartografii.

Gdy wschodnia część Tatr, oddawna pilnie zwiedzana przez turystów, posiada piękne i dobre zarówno polskie czeskie, węgierskie, jak i niemieckie mapy, gorzej stosunki przedstawiają się na zachodniej części masywu, która dopiero ostatnio, w związku z rozwojem narciarstwa, pełna jest turystów. Brak było bowiem dla nich dobrej i współczesnej a nie sięgającej, jak ktoś się wyraził, w czasy Janosika mapy. Dopiero ostatnio brak ten usunął znany kartograf tatrzański p. T. Zwoliński, dostarczając efektownej i plastycznej mapy turystycznej całych Tatr w podziałce 1 : 50.000.

Nowa praca Zwolińskiego to synteza kartograficzna ze wszech miar interesująca, oparta przedewszystkiem na setkach, czy może i tysiącach kilometrów wycieczek w czasie kilkunastu lat, w ciągu których autor zbierał dane informacje. Obejmuje ona cały masyw gór od Jaskiń Bielskich na wschodzie po Siwy Wierch na za-

chodzie zarówno po polskiej, jak i po słowackiej stronie granicy. Drukowana jest w 7 barwach, dzięki czemu doskonale jest czytelna jej nadzwyczaj bogata treść. Zawdzięcza to także wykonaniu graficznemu „Książnicy-Atlasu", która jest jej wydawcą.

Zane Grey. Kwiat Colorado. Przełożyła *J. Sujkowska.* 283 stron, barwna obwoluta *L. Jagodzińskiego.* Wydawnictwo M. Arcta, Warszawa, 1935. Cena w broszurze zł. 4.50 w opr. płóc. zł. 6.50.

Na górskiem zboczu, wśród traw i kwiatów, górale znaleźli małą, śliczną dziewczynkę. Oddali ją na wychowanie bogatemu ranczerowi, który pokochał ją, jak własną córkę. Gdy dorosła, postanowił wydać ją za swego syna, zepsutego zdemoralizowanego chłopaka, w nadziei, że wpływ dziewczyny nawróci go na drogę rozsądku i uczciwości. Dziewczyna kocha innego, ale uważa, że obowiązek wdzięczności wobec opiekuna nakazuje zapomnieć o własnem szczęściu.

Wtem zjawia się tajemniczy wędrowiec prawdziwy, ojciec dziewczęcia. I oto proste opowiadanie z dziejów Dalekiego Zachodu nabiera posmaku nieledwie sensacyjnej powieści. Autor podnieca umiejętnie ciekawość czytelnika, budzi w nim niepokój o losy bohaterów i trzyma uwagę w napięciu aż do końcowego rozstrzygającego momentu.

Doskonała lektura dla młodych i starszych, po całodziennej nużącej szarej pracy. Przenosi w kraj barwny, w życie surowe i twarde a przecież piękne. Pierwotne warunki bytu każą człowiekowi żyć intensywniej i mocniej, wymagają większego napięcia władz fizycznych i umysłowych i wyzwalają, rzec można „prawdziwego człowieka" odkrywając jego piękno wewnętrzne lub szpetotę.

T. J. Sychowska: Nadmorskie Pędziwiatry w porcie Gdyńskim (Lektura Geograficzna. Z. 2) Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 40, zł 0.70

Na tle pełnych humoru, pomysłowości i pogody przeżyć dwu młodych przyjaciół - harcerzy, spędzających wakacje w Gdyni, kreśli autorka plastyczną budowę południowego mola gdyńskiego, wprowadzając w ten sposób czytelnika w świat pojęć, związanych z morzem i życiem portowem.

W. Wasilewska. Wierzby i bruk. Znakomita powieściopisarka pisze nietylko dla dorosłych. Z pośród jej wielu utworów dla dzieci i młodzieży wybija się opowiadanie p. t. „Wierzby i bruk", które ukazało się w Bibliotece młodzieży „Polska i świat współczesny". Opowiadanie proste, bardzo rzetelne, nie uciekające od rzeczywistości w zmyśloną sielankowość, ale i pozbawione wszelkiej goryczy i pesymizmu.

W. Korsak: Puszcza Rudnicka. Dookoła Polski. Tom II Książnica - Atlas. Lwów — Warszawa.

Jest to piękna i z talentem napisana monografia jednej z licznych puszcz kresowych, położonej o 30 klm na południe od Wilna.

Dziełko Wł. Korsaka jest pierwszą monografią naszych puszcz, monografią całkowicie udaną i bardzo potrzebną. Corocznie bowiem rzesze turystów dążą ku ziemiom północno-wschodnim bez najelementarniejszego przygotowania krajoznawczego, tłumaczonego zupełnie zresztą słusznie brakiem odpowiedniej literatury. Praca powyższa pozwoli zainteresowanym na zaznajomienie się z malowniczym kompleksem leśnym, tak mało dotychczas w Polsce znanym. Przeczytanie nowej książki Korsaka gorąco polecić trzeba naszym naturalistom, nauczycielstwu, leśnikom i myśliwym.

Joske-Chiński Teodor, Tiarai Korona. Powieść z XI wieku. P. W. K. S. Lwów. 1936.

Nowe wydanie powieści autora „Gasnącego Słońca" i „Ostatnich Rzymian" w opracowaniu dla młodzieży.

Piękna i kształcąca książka, zatwierdzona przez Ministerstwo W. R. i O. P. jako lektura uzupełniająca dla II klasy gimnazjum. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 7/36).

Dewitzowa W. Wierzejewski J. Żółtkowska G. Uwagi metodyczne do podręcznika *Froh an die Arbeit* dla klasy I gimnazjów mechanicznych, elektrycznych i stolarskich P. W. K. S. 1936.

Uwagi metodyczne do omówionego wyżej podręcznika, stanowiące dużą pomoc i ułatwienie dla nauczyciela.

Dewitzowa W. Wierzejski J. Żółtkowska G. Froh an die Arbeit. Podręcznik do nauki języka niemieckiego dla gimnazjów: mechanicznego, elektrycznego i stolarskiego. Klasa I. P. W. K. S. Lwów. 1936.

Czytanka z ćwiczeniami, gramatyką i słownikiem. Podręcznik zatwierdzony do użytku szkolnego pismem Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 12 października 1936 r. Nr III 80/36.

Modrak Piotr inż. W krainie kangura. P. W. K. S. Lwów 1936.

Reportaż w najlepszym stylu o Australii, napisany nie na podstawie impresyj z kilkunastodniowej podróży, lecz na podstawie gruntownej znajomości kraju, nabytej w ciągu długiego w nim pobytu, pilnych badań i studiów. Piękna monografia popularna najmniejszej i najmniej znanej części świata, ujmująca przejrzystością układu i prostotą stylu.

Zaremba J. Morcinek G. Czytanka VI dla szkół powszechnych II stopnia. Kurs A. P. W. K. S. 1936, wydanie drugie.

Podręcznik zatwierdzony do użytku szkolnego pismem Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 23 lipca 1936 r. Nr II Pr. 17223/36.

Waldo Cutler U. O Królu Arturze i Rycerzach Okrągłego Stołu. Według Molory'ego „Morte Darthur" Przekład Policji Kruszewskiej. P. W. K. S. Lwów. 1937 r.

Opowiadania, osnute na jednym z najpiękniejszych cyklów legend rycerskich, spolszczone przez wybitną stylistykę i ozdobione szeregiem pięknych ilustracyj Michała Byliny. Książka wydana luksusowo, zatwierdzona przez Ministerstwo W. R. i O. P. jako lektura uzupełniająca dla młodzieży gimnazjalnej. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 7/36).

Jaboune. Les jumeaux Pois. Adapte et commente par. I. Pepłowska. Lektura Francuska, tomik Nr 6. P. W. K. S. Lwów. 1936 r.

Wesoły obrazek sceniczny, osnuty na tle przygód dwuch braci-bliźniaków w szkole i w wojsku.

Miła i łatwa lektura dla młodzieży szkolnej.

Tatoń Antoni i Jabłowski Kazimierz. Mój sklep. Podręcznik organizacji i techniki handlu dla I klasy gimnazjów kupieckich cz. I. P. W. K. S. Lwów. 1936 r.

Zwięzły i jasny zarys wiadomości o technice i organizacji handlu, uzupełniony licznymi fotografiami wnętrz

i wystaw sklepowych, szkicami rozmaitych urządzeń, planami i wykresami. Podręcznik zatwierdzony do użytku szkolnego przez Ministerstwo W. R. i O. P. pismem z dnia 30.VI.36. Nr III U. Pr. 9/36.

Brazil Angela: The nicest girl in the school. Opracowała Helena Karczewska. Lektura Angielska tomik Nr 4 P. W. K. S. Lwów 1936.

Czwarty tomik lektury angielskiej dla młodzieży szkolnej, zawierający wesołą powiastkę o „najmilszej dziewczynce w szkole" z ilustracjami Zawadzkiej i Kaczkowskiej.

Keltie John i Gilmour Samuel S: Adventures of exploration. Opracowała Xenia Żytomirska-Grzebieniowska. Lektura Angielska Nr 2 P. W. K. S. Lwów 1936.

Trzy opowiadanka: „Jak Kolumb znalazł Amerykę", „Pierwsza podroż angielska dookoła świata" oraz „Podróże kapitana Cooka", zaopatrzone licznymi objaśnieniami redaktorki co do znaczenia i wymowy trudniejszych wyrażeń. Zajmująca i pożyteczna lektura dla młodzieży.

Gaunt Penelope: Kitty goes to camp. Opracowała Elżbieta Rogoyska. Lektura Angielska tomik Nr 1 P. W. K. S. Lwów 1936.

Ciekawe przygody małej Kitty na wycieczce harcerskiej, opowiedziane stylem żywym i barwnym, a mimo to łatwym i zrozumiałym. Na marginesie wyjaśnienia trudniejszych wyrażeń (najczęściej przez omówienie) z podaniem poprawnej wymowy. Wyśmienita pomoc przy nauce języka angielskiego w młodszych klasach.

Nimećko-ukrajinśkyj słownyk do pidrucznyka nimećkoji mowy dla tretjoji gimnazijnoji klasy W. Dewicowoji i G. Żółtkowskoji. Zum schaffenden Menschen in deutschen Landen P. W. K. S. Lwów, 1936.

Przekład ukraiński słownika do podręcznika pt. Zum schaffenden Menschen in deutschen Landen, dokonany przez pedagoga ukraińskiego J. Rudnyćkiego. Pożyteczne kompendium przy nauce języka niemieckiego w szkołach z ukraińskim językiem nauczania.

Ogłoszenia.

NAUCZYCIELKA 7-klasowej Szkoły Powszechnej Olejarczykówna Helena miejscowość Poturzyn, pow. tomaszowski, pragnie się zamienić na równorzędne stanowisko w powiecie lubelskim względnie puławskim.

Zgubiono legitymację nauczycielską nr 148 wystawioną przez Inspektorat Szkolny Zamojski na nazwisko Julia Bek.

Książka pt. Lubelska pieśń ludowa cz. I, o której mowa w piśmie okólnym Kuratorium z dn. 12.I. 1937 r. nr O-717/37 (poz. Dzien. Urz. 134) jest do nabycia we wszystkich księgarniach w cenie 2 zł za egzemplarz.

Wszystkich, którzy nie uregulowali dotychczas należności za katalog Centralnej Biblioteki Ped. K. O. S. L. prosimy o bezzwłoczne wpłacenie 1 zł na konto P. K. O. 30617 Dziennika Urz. K. O. S. L. z zaznaczeniem na odwrocie przekazu przeznaczenia wpłaty.

Prenumerata	Roczna	zł. 5.—	Ceny ogłoszeń	Cała strona zł. 120.—
	Półroczna	zł. 2.50		Pół strony zł. 70.—
Numer pojedyńczy 50 groszy.				Ćwierć strony zł. 35.—

Rękopisów Administracja nie zwraca. Konto P. K. O. 30.617.

Adres Redakcji i Administracji: Lublin, Kuratorium Okręgu Szkolnego.

Lubelskie Zakłady Graficzne—Lublin.